

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejeman mesečno . . . 1-70

Sobotni izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmislilci itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izdaja vsak dan, izvenemski na-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Parlament pod kuratelo.

Dunaj, 15. maja.

Mnogi so že pozabili, da imamo v Avstriji tudi parlament. Lansko leto je bila avstrijska zbornica jako glasna, ko je proti rusinski in češki obstrukciji v odsekih dovolila državi nove vojaške zakone. To je storila z ozirom na vnanje razmere. Mejem je nastopila nevarna balkanska kriza, ki je posredno v prvi vrsti zadela našo državo. Finančni odsek je sicer že pred veliko nočjo rešil finančni načrt, toda parlament je počival od 8. sušca do danes. Upanje je že splavalo po vodi, da bi pred jesenjo bila rešena nujna vprašanja, kot so državni proračun, finančni načrt, reforma poslovnika. Poleg vnanje krize pa ovira delo v parlamentu tudi kriza v Galiciji in na Češkem. Nastale so razmere, ko je parlament pod kuratelo. V vseh parlamentih je reden običaj, da vlada širši javnosti pojasni vnanje razmere. Celotno v ogrskem parlamentu je navada, da vlada odgovarja na dotične interpellacije. Pri nas v Avstriji je to drugače. Vlada se vedno boji, da nastanejo burni prizori, ki osvetlujejo pred javnostjo žalostno podobo avstrijskega parlamentarizma. Ker pa avstrijski narodi gotovo niso slabši, nego mažarski, moremo sklepati, da se vendar v gotovih krogih oglašajo slaba vesa, ki odklanjajo izpraševanje.

Danes so razne stranke v interpellacijah vprašale vlado: 1. Kdaj bodo odpušteni rezervisti? 2. Ali je življenjska korist in zahteva monarhije, da Albanija dobi Skader? 3. Katere so še druge življenjske koristi, ki jih mora monarhija varovati na Balkanu? 4. Ali so vse te koristi vredne ogromnih žrtev? Vsa ta vprašanja so tolike važnosti za prebivalstvo, da sme zahtevati potrebna pojasnila. Toda ministrski predsednik grof Stürgkh je v današnji konferenci načelnikov, torej med štiri steni odgovoril na stavljenja razna vprašanja, da balkanska kriza ni še končana in bila razprava v zbornici neumestna. Ker pa vsa javnost pričakuje, da parlament označi svoje stališče, se tudi vlada ne more upirati s skrajnimi sredstvi, s katerimi so že pretili razni kuratorji. V torek vlada predloži začasni proračun in v politični razpravi dode stranke priliko, da se izkašljajo. Sicer je pa tudi res, da bode

razprava zvonjenje po toči. Krava je že iz hleva, samo to še ni gotovo, kdo jo ujame.

Poleg balkanske krize pa motijo parlamentarno delo tudi žalostne razmere doma. V raznih kronovinah so deželni zbori ustavili vsako delo. Na parlament pa vplivata največ krizi na Češkem in v Galiciji. Sprava na Češkem se je zopet izjalovila in v Galiciji so se razbila pravna pogajanja med Poljaki in Rusini. S tem je vsaj jeseni pokopan tudi finančni načrt v parlamentu. Rusini ne dovolijo Poljakom in Nemci ne Čehom, da bi z večjimi državnimi prispevki gospodarili v deželi. In vsled tega morajo trpeti vse ostale kronovine. Parlament je pod kuratelo v tem zgodovinskem trenutku, ko bi moral v interesu prebivalstva in države govoriti resno besedo. Ali pa je tudi mogoča resna beseda v tem kaosu? In če je mogoča, ali najde primeren odmev? Parlament je brez večine, brez enotnega in smotrenega vodstva, ladija brez krmila in krmarja. Ali ni smešno in tudi žalostno, ako zbornica pusti na strani ležati državni proračun in trati čas z nujnimi predlogi, ki so bili vloženi že leta 1911? Tak parlament ni vreden svojega imena.

Delali pa bi krivico posameznim poslancem in strankam, ko bi jim očitali, da nočejo delati. Ako je že v zasebnem gospodarstvu potreben gospodar, ki ureja delo, tembolj je potreben v državnem zboru, ki bi moral nadzorovati in urejati državno upravo. In tako pridemo zopet do zaključka, da je glavna ovira parlamentarnega dela in trajen vir parlamentarnih kriz sedanja ustava, ki ne odgovarja upravičenim zahtevam raznih narodov in zato tudi ne ustreza potrebam in življenjskim koristim monarhije. In vse kaže, da mnogih še niso izmodrile izkušnje.

Današnja seja je bila jako kratka. Zbornica je dovršila razpravo o predlogih glede na delovno dobo in zapiranje trgovin. Vsi predlogi so bili odkazani obrtnemu odseku. Nato je zbornica pričela razpravo o nujnem predlogu glede uradniških stanarin. Ta predlog je bil vložen v oktobru 1911. Jutri se zopet snidejo načelniki, da določijo nadaljni dnevni red.

Koncem seje je don Biankini po svoji navadi v obliki vprašanja na predsednika prečital svoj govor o dalmatinskih razmerah, ki so nastale vsle, balkanske krize. Ker Biankini najrajši govori v superlativih, napravi vedno

mного odmeva in ropota v zbornici. Eni mu pritrjujejo, drugi ugovarjajo, tretji se zabavajo. Danes zopet znani krščanski socialci dr. Jerzabek ni bil zadovoljen z Biankinim in mu odkal patriotizem, Dalmaciji pa privoščil izjemno stanje in preki sod.

Hrvaško-slovenski klub.

V današnji seji hrvaško-slovenskega kluba je poročal dr. Korošec o konferenci načelnikov. Pri tej konferenci je dr. Korošec odločno zahteval, naj vlada čimprej vse potrebno ukrene, da bodo odpušteni rezervisti iz aktivne službe. Glede finančnega načrta je zastopal stališče, da naj zbornica reši finančni načrt v celoti, ne pa samo posamezne dele, kateri so morda vseč tej ali oni stranki. Le če je rešen ves finančni načrt, more stopiti v veljavo službena pragmatika. To pa je mogoče še v tem zasedanju, ako imajo stranke dobro voljo.

Klub je podpisal interpellacijo na vlado zaradi dvobojev v armadi. V prihodnji seji v torek bode klub zopet izvolil načelstvo, ker je sedanjemu potekla začasna poslovna doba.

X X X

Za vinogradnike.

Danes so vložili kranjski poslanci nujni predlog, naj bi država pomagala vinogradnikom, katerim je pomladna pozeba vinograde poškodovala. V predlogu se poudarja, da je letošnja pozeba tem občutljivejša zadela vinogradnike, ker so imeli že leta 1910. in 1912. prav slabo letino in leta 1911. komaj srednje pičlo letino. Letos so vinogradniki kar obupali in se trumoma selijo v Ameriko. Iz novomeškega okraja se jih je dosedaj oglasilo že 400 za potne liste. Še več se jih je pa odpravilo v Ameriko brez potnih listov. Tudi iz krškega in črnomeljskega okraja jih je veliko odpotovalo. Vsled odhoda najbolj čvrstih ljudi bode veliko pomanjkanje delavnih moči in poljska dela ne bodo mogla biti o pravem času izvršena. Pa tudi pomanjkanje denarja bode tem občutljivejša, kajti ti izseljenci so samo letos vsaj milijon kron morali dobiti za svojo potnino, ker se bode povsod jako občutilo. Da bi se denar kmalu vrnil in prišel gospodarstvu v pomoč, ni pričakovati. Ker je bila lani tudi glede koruze in ajde jako slaba letina, pri mnogih rodbinah pomanjkuje živil in utege, preden pride žetev, nastati beda. V takih razmerah je država dolžna pomagati. Zato so poslanci predlagali: C. kr. vlada se pozivlja, da vinogradnikom na Kranjskem, katerim je letošnja pozeba povzročila mno-

go škode, priskoči na pomoč z odpisom davka, z brezplačno podelitvijo galice in žvepla ter z razdelitvijo koruze za živež.

Gosp. svetnik Povše je danes govoril s poljedelskim ministrom v tej zadevi. Minister mu je obljubil, da bode zadevo proučil in po možnosti pomagal.

Za pogorelce v Zlatem Polju.

Poslanec dr. Krek je vložil nujni predlog za državno podporo zlatopoljskim pogorelcem.

Za rezerviste.

Dr. Dulibić, Spinčić in Fon so vložili v imenu Slovensko-hrvatskega kluba interpellacijo, ki v nji zahtevajo, naj se odpuste rezervisti iz vojaške službe domov ter opozarjajo zlasti na silno gospodarsko škodo, ki jo imajo južne dežele vsled tega, ker je že cele mesece toliko mož in mladencev pri vojakih.

Preosnova idrijske realke.

Poslanec Gostinčar je vložil v današnji seji poslanske zbornice predlog, da se preosnuje c. kr. realka v Idriji v realno gimnazijo.

Seja seniorjev.

V seji seniorjev je v imenu Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Korošec izjavil, da se Jugoslovani seveda ne bodo izogibali debati o zunanjih politiki, čeprav vedo, da ima vlada gluha ušesa za vse nasvete in opomene, naj dela drugačno politiko napram Jugoslovanom. Zahteval je, da se rezervisti kar najprej odpustijo, ker kmečko ljudstvo hudo trpi vsled pomanjkanja delavnih moči. Sejo je vodil dr. Sylvestor, ki je predlagal, da bodi seja zbornice ta teden še v petek, bodoči teden pa v torek, sredo in v petek. Razpravljalo naj bi se o še nerešenih poročilih legitimacijskega odseka in o malem finančnem načrtu. O zunanjih zadevah naj bi se radi pomanjkanja časa zdaj ne razpravljalo, marveč šele ob prvem branju proračuna. Ministrski predsednik grof Stürgkh je izjavil, da je prvotno nameraval že danes poročati o zunanjem položaju in glede na vojaštvo ob meji. Opustil je to, ker želi poizvedeti tozadevno mnenje seniorjev. Naglašja, da se ne stojimo pred dovršenim zunanjim položajem in če se tudi lahko trdno sodi, da se položaj mirno razvija, ni še položaj popolnoma jasen. V teh razmerah naj zbornica ne razpravlja o zunanjih zadevah, ki predvsem spadajo v delegacije, tako da se izključi nevarnost, da bi se motil že ugoden razvoj zunanjih zadev. Posebni razpravi o zunanjih zadevah ministrski predsednik zato nasprotuje, zbornica lahko o tem debatira ob razpravi o začasnem proračunu in ko se bo razprav-

LISTEK.

Kdo je slavil 50letnico Slomškove smrti.

(Na Slomšek-Einspielerjevi slavnosti v »Unionu« v Ljubljani govoril dr. Ant. Medved, profesor v Mariboru.)

(Konec.)

II.

V drugi vrsti je Slomška slavilo slovensko ljudstvo sploh. Slomškova zibel je tekla v prosti kmečki hiši; med dobrim in nepokvarjenim kmečkim ljudstvom, ki je temelj slovenskega naroda, je vzrastel; med njim se je nasrkal pristnega narodnega duha. Ugloobil se je v narodno srce ter je z izvanrednim darom bistrega in nekaljenega opazovanja proučil njegove nagibe. Upošteval je lastnosti narodnega srca, govoril od srca do srca, a dal je srčnemu življenju tudi novo smer. Uvidel je, da je treba med slovenskim ljudstvom posebno razviti in okrepiti trojni čut: verski, dinastični in narodni čut!

Katoliška vera je bila že dolga stoletja, je in ostane za vselej močnega steber, na kojem sloni slovensko ljudstvo. Njo izpodbijati, je naroden greh, njo utrjevati, je narodna zasluga. Slomšek je bil po poklicu duhovnik katoliške Cerkve, pozneje celo

njen škof. Stanovska dolžnost mu je torej že velevala skrbeti za prosep svete vere. In to je storil z verno, da ga smemo primerjati s sv. Cirilom in Metodrom ter ga moramo imenovati apostola slovenskega ljudstva. Za sveto vero je neumorno deloval z besedo. Njegovi cerkveni govori so pravi biseri cerkvenega slovstva. Ko je bil še kaplan, je ljudstvo o njem reklo: »Slomšek govori, kakor bi rožice sadili.« Ob slovesnostih, pri katerih je on govoril, posebno pozneje kot škof, so bile vedno cerkve premajhne; od daljnjih strani je ljudstvo prihitelo, da bi slišalo svojega ljubljenca. S solzami v očeh ga je poslušalo in strmelo nad lepoto njegovih besed. Istotako je širil sveto vero s peresom. Kako lepe so njegove nabožne knjige: »Hrana evangelijskih nauk«, »Apostolska hrana«, poslovenjena »Filoteja«, prekrasen »Mnemosynon slavicum«, »Dejanje svetnikov božjih« in še cela vrsta drugih knjig! Dovoščeno delo so njegovi mnogobrojni »Pastirski listi«, ravnotako obširna zbirka njegovih govorov. Kar pa je Slomšek z besedo in peresom učil in priporočal, to je sam izvrševal v dejanju, s svojim zgledom. Slomšek je bil mož krščanske popolnosti, njegove čednosti so bile vsem znane. Ljudstvo ga je zaradi njih oboževalo. Ravno ob njegovi petdesetletnici je zadonel glas, naj se poklicani krogi potrudijo, da bi bil Slomšek nekda svetni-

kom proglašen, da bi videli nekda Slomška na oltarjih! Tak je bil apostol med narodom!

Ko je Slomšek postal vladika, so napočili za Avstrijo hudi, viharji časi. Bila je doba revolucije, ki je leto 1848. s krvjo zapisala v avstrijsko zgodovino. V nevarnosti je bila vladarska hiša habsburška; cesar Ferdinand je bil že moral zbežati. Slomšek je dobro vedel, da je slovenski narod svojemu vladarju in skupni avstrijski domovini povsem vdan, da se torej ne bo udeležil prekucije. Saj je preličil toliko potokov krvi v dolgotrajnih turških bojih, saj je tako junaško stal, kakor živa trdnjava, pred sovražnikom ter je z ogromnimi žrtvami ščitil avstrijsko domovino in njene vladarje. Vendar se je ob času prekucije hujskalo tudi slovensko ljudstvo, od različnih strani so ga klicali k upor. Takrat je Slomšek povzdignil svoj glas v okrepljenem dinastičnega čuta ter v obrambo domovinske ljubezni. Izdal je več pastirskih listov, polnih ljubezni do cesarja, ljubezni do Avstrije. Takrat je Slomšek zaklical: »Naj svet spozna, da mi cesarja ne ljubimo samo z besedo, temveč tudi v dejanju in resnici!« Ob nastopu cesarja Franca Jožefa I. je v vznesenem pastirskem listu pozdravil novega vladarja, vernikom pa je razložil »šest zapovedi«, ki jih morajo imeti podložniki napram svojemu vladarju. Kako ganljivo je

izlil Slomšek svojo ljubezen do cesarja v svojo »Cesarsko pesem«, koje prva kitica slove:

Bog ohrani nam cesarja,
Našga Franca Jožefa,
Blagoslovi gospodarja
In očeta našega!
Naj mu sveti lepa zarja,
Večni naj mu srečo dá,
Bog ohrani nam cesarja,
Našga Franca Jožefa!

Slovenske vojaške je iz ljubezni do skupne domovine celó v vojsko spremil, na bojno polje, ne osebno, z mečem v roki, a pesmi je zanje zlagal, da so jih po potu peli ter z njimi drug drugega navduševali:

Le naj ropoče in bobni,
Iz tisoč topov naj grmi,
Naj krogle križem švigajo,
Slovenci ne pobežite!

Tretji čut, ki ga je Slomšek v Slovenceh gojil, je narodni čut. Ga je li Slomšek našel, ko je začel med narodom delovati? O njem skoraj ni bilo sluha. Narodna zavest je bila skoraj neznana, narodna prepričanje še ni bilo vskalilo, o narodnem ponosu — izvzemši Vodnika in Prešerna ter Kremlja na Štajerskem — sploh ne moremo govoriti. Slomšek je prvi udaril na odločno narodno struno. Ali najdemo kje v starejšem slovstvu tako izrazite narodne nazore, kakor pri Slomšku? Ne — zaman bi jih iskali. L. 1838. je imel

ljalo o splošni politiki. Vsak posameznik in cela zbornica je odgovorna, da se razpravlja tako, da dobrobit države ne bo ogrožena. Seniorji so sklenili, da se prične prvo branje o začasnem proračunu v torek in da se ob tej priliki tudi izvede razprava o zunanjih zadevah.

Proračunski odsek

je izvolil za predsednika dr. Germana, ker je dosedanji načelnik dr. Korytowski postal galski namestnik. Razpravljali so o centralnem računskem zaključku za leto 1910. Razprava se še danes ni zaključila.

Predloga o lokalnih železnicah se najbrže predloži šele jeseni.

Davčni odsek,

ki bi bil moral danes zborovati, ni zboroval, ker ni bil sklepčen.

Klub nemških demokratov

so ustanovili poslanci Ganser, Hock, Ofner in Zenker. Za svojega zastopnika so izbrali Ofnerja.

Laška fakulteta.

»Unio latina« je danes sklenila predsedstvu naročiti, da naj sili na to, da se brez nadaljnega cicanja reši laško vseučiliško vprašanje.

Nemški krščansko-socialni klub nezadovoljen z dr. Weiskirchnerjem in „Reichspošto“.

Dunaj, 15. maja 1913.

Od posebne strani se nam poroča:

Danes dne 15. t. m. je imelo načelstvo Krščansko-socialnega kluba v državnem zboru sejo, da zavzame stališče k najnovejšemu pobratimstvu dunajskih krščanskih socialcev pod vodstvom dr. Weiskirchnerja z nemškimi nacionalci in radikali. Celo dunajski krščansko-socialni poslanci so nezadovoljni z novo smerjo dr. Weiskirchnerjevo.

Ko je bilo zborovanje nemškega šulvereina v rotovžu, so imeli veterani na dvorišču vojaško sv. mašo. Ob koncu svete maše bi morala godba zasvirati cesarsko himno. Dr. Weiskirchner je godbo prepovedal, da se ne moti zborovanje šulvereinovo. Šele na posredovanje poslancev dr. Jerzabeka in pl. Baechleta je dovolil, da sme godba »gedämpft« zasvirati cesarsko himno. Kaj takega bi bilo pod dr. Luegerjem nemogoče; on bi šel k veteranom in zapustil šulverein.

Gornjeavstrijski, solnograški in tirolski poslanci so tudi zelo nezadovoljni s podporo dunajskega meščanskega kluba »Südmarki«.

V načelstvu se je izražalo prepričanje, da je dr. Weiskirchner sedaj več škodoval stranki, nego porazi pri zadnjih državnoborskih volitvah. Uradništvo in učiteljstvo se zopet v masah nagiblje k svobodomislennemu nacionalizmu. V seji načelstva se je obsojala tudi cela smer »Reichspoštine« pisave v zadnjem času, ki služi bolj intencijam gotovih ministrstev ter dunajski krščansko-socialni struji, nego skupni stranki.

Balkanski zapletljaji.

MIROVNA KONFERENCA.

Belgrad, 15. maja. (Izvirno.) Z današnjim dnevom so odptovali v London

vsil mirovni delegati. Kakor se poroča, bo prva seja mirovne konference v ponedeljek.

PREVZETJE SKADRA OD STRANI VELESIL.

Skader, 15. maja. Ko so zasedle mednarodne čete Skader, se je mesto razdelilo v pet rajonov. Vojakom vsake velesile se je odkazal del mesta za stražo. Ob solnčnem zapadu so odstranili črnogorsko zastavo. Danes jutraj so oddelki velesil razobesili svoje zastave drugo poleg druge. Ob 10. bi bila morala zborovati konferenca admiralov in konzulov, da se določijo upravne odredbe.

OPOMIN RUSIJE IN FRANCIJE SRBIJI IN BULGARII?

Belgrad, 15. maja. »Politika« poroča: Rusija in Francija sta v Sofiji in Belgradu dali razumeti, da v slučaju, če se Bulgarija in Srbija mirno ne pobotati, ne bosta nobeni dovolili posojila.

SAVEZNIKI BODO SVOJ SPOR SKUŠALI DO ZADNJEGA SAMI REŠITI.

Belgrad, 15. maja. (Izvirno.) Vesti nekaterih zunanjih listov, da je Bulgarija velesilam izročila memorandum o bodočih mejah med saveznicami, hoteč s tem veleposlanikom v Londonu prepustiti odločitev, — se tu sedaj ne smatrajo za resne. Ako spomenica tudi res obstoji, bi to nič drugega ne pomenilo nego to, da želi tudi Bulgarija, kakor Srbija in Grčija velesile neoficielen obvestiti o svojem stališču; tudi Novakovičev srbski memorandum je neoficielen. Mejno vprašanje ne more še nikakor priti pred veleposlanike; Srbija vsaj do skrajne sile ne bo pristala na to. Velesile bodo vsekakor neobvezno in neoficielno posredovale, ne bodo pa stvari reševale. Savezniki si bodo z vsemi silami prizadevali, da sami rešijo medsebojne spore na podlagi sporazuma in šele potem, ako bi se sporazum ne posrečil in ako bi pretit neposredni spopad, bi moglo biti govora o vmešavanju velesil, do česar pa najbrže ne pride.

»MIR« PROTI REVIZIJI SRBSKO-BULGARSKE POGODBE.

Sofija, 15. maja. Vladni »Mir« pozivlja srbsko vlado, naj zahteva po reviziji pogodbe opusti, ker bi sicer pomenilo tako stališče provokacijo k vojski. Preklicati pogodbo bi ne pomenilo samo razsodbo Rusije onemogočiti, marveč tudi hoteti vojsko. Če bi se Srbija odpovedala pogodbeni dolžnosti, bi bilo to izdajstvo, ki bi ga bulgarsko ljudstvo nikoli ne odpuščilo. Bulgarija se rajši odpove Odrinu, kakor da bi se podvrgla sramoti, da zapadna in severovzhodna Makedonija pripadeta Srbom. Razsodba more biti le v prilogi Bulgariji. Bulgarija je pripravljena, odpovedati se alianci. Vse bulgarske stranke si žele mirne poravnave konflikta, toda so tudi pripravljene uveljaviti pravice Bulgarije z mečem.

SRBIJA NI BULGARII POSLALA NOBENEGA ULTIMATA.

Belgrad, 15. maja. (Izvirno.) Povodom včerajšnje vesti »Politike«, da je srbska vlada naznanila bulgarski, da Srbija nikakor ne odstopi od desne obali Vardarja, katero vest smo že včeraj na podlagi obvestil z merodajnega mesta demantirali, — je srbska vlada danes izdala še formalen dementi. »Mali Žurnal« pa kljub temu piše, da četudi vlada še ni odposlala takega naznanila bulgarski vladi, ga je pa pripravila. K temu ji je dala povod bulgarska vlada sama s tem, da ji je preko sofijskega

poslanika Spalajkovića sporočila, da sklepa iz raznih izjav srbskih državnikov, da želi Srbija pridržati vse okupirane teritorije; bulgarska vlada bi bila pripravljena kaj popustiti in začeti pogajanja, ako bi Srbija isto izjavila. Inače da bo Gešov demisioniral. Tudi ta verzija ne odgovarja pravemu stanju stvari. Spalajković je res prišel, da referira o svojih opazovanjih in pogovorih z bulgarskimi merodajnimi krogi, — formalnega sporočila bulgarske vlade pa ni prinesel. Srbska vlada pa tudi nikakor ne more podati take izjave, kakor jo je objavila »Politika«, ker bi to bil ultimatum, a zanj ni nikakega povoda, ker Srbija stoji na stališču, da se pogodba revidira. Predno taka zahteva ne pride v pretres med obema vladama in predno bulgarska vlada končno ne odbije vsako tako zahtevo, — srbska vlada glede vprašanja mej ne more podajati nobenih meritornih izjav, še manj pa ultimata. »Odjek« poroča, da Srbija še ni podala nobenih pismenih in formalnih izjav o pridržanju zavzetih teritorijev in tega tudi pred sklenitvijo miru storiti ne more. Toda storilo se je nekaj drugega: že pred petnajstimi dnevi je srbski poslanik Spalajković bulgarsko vlado opozoril na neprijetnosti, ki bi nastale, ako bi bulgarske čete poizkušale prodreti preko črte od srbskih čet zasedenega ozemlja; ponoviti bi se utegnili nemili spopadi kakor so se pripetili med Grki in Bulgari. Ta opozoritev je bila nujno potrebna in so jo v Sofiji sprejeli na znanje in kakor se zdi tudi uvaževali, ker ni bilo nobenega poizkusa s strani bulgarskih čet, da bi prekorščile meje od Grkov zavzetega ozemlja. Od tega časa ni bilo nobenih naznanil med obema vladama.

SRBSKO-BULGARSKA POGAJANJA SE UGODNO RAZVIJAJO.

Belgrad, 15. maja. (Izvirno.) »Pravda« poroča, da je od dobro poučene strani izvedela, da se srbsko-bulgarska stvar v neobvezni obliki dokaj povoljno razvija.

GRŠKO-BULGARSKE RAZMERE.

Solun, 15. maja. Bulgarska vojaška komisija se je podala iz Seresa v Angisto, da preiskuje, kako je prišlo do zadnjega bulgarsko-grškega spopada. V Demirhissar je dospelo 6 težkih in 3 lahke baterije. Dve bulgarski diviziji, ki sta se nahajali v Seresu, sta odkorakali deloma v Demirhissar, deloma v Angisto, v Seres pa so dospeli iz Bulaira tri kavalerijski regimenti. Čete so povsod pripravljene marširati.

ESSAD IN DJAVID PAŠA.

Belgrad, 15. maja. (Izvirno.) Glasom tukajšnjih informacij je Essad paša povsod organiziral oblasti, ki dobro funkcionirajo. Turških vojakov, ki se vračajo domov, ni veliko; Essad paša jih nadomesti z Arnavti, ki jih je v to svrhu že preje nabral. Djavid paša doslej še ni zapustil Albanije; sodi se pa, da se vsekakor vrne na Turško.

Milan, 15. maja. »Secolo« poroča iz Valone: Essad paša razširja svoj vpliv v osrednji Albaniji in si pridobiva vedno več pristašev. Drač je postal središče Essad paševe agitacije, vsled česar se je bati za provizorično vlado v Valoni.

ANGLEŠKO-TURŠKA KONVENCIJA. — FRANCOZI SE TUDI S TURČIJO POGAJAJO.

London, 15. maja. »Reuter« poroča: Med Anglijo in Turčijo se je sklenila pogodba, glasom katere prizna Turčija angleški protektorat nad Kuvajtom in dovoli Angliji zgraditi železnico iz Bassore v Kuvajt. Bassora postane končna postaja

bagdadske železnice. Anglija je sklenila to pogodbo v sporazumu z Nemčijo.

Pariz, 15. maja. Francija se s Turčijo pogaja glede šolskih, carinskih, sodnih, železniških in pristaniških svobod ter koncesij v Siriji in Armeniji ter izjavlja, da Turčije pri likvidaciji balkanskega vprašanja ne bo podpirala, ako ji Turčija ne ugodi.

ENVER BEG RANJEN?

Milan, 15. maja. »Secolo« poroča, da je bil pri Bujuk-Čekmedžu Enver beg od turških vojakov obstreljen in ranjen.

Dnevne novice.

— O zunanjepolitičnem položaju sodi člankar »Domoljuba« v številki 15. maja sledeče: »Naša država bi bila najljubše varovala svoje koristi, ko bi se bila takoj izprva postavila na protitursko stran in si s tem zagotovila prijaznost junaških mladih držav na Balkanu. Mi smo že zdavnaj prej, nego se je pričel zadnji krvavi ples, povdarjali, da so Turčiji dnevi šteti in da bo pod liberalno mladoturško vlado polumeseč prav kmalu ugasnil. Pojasnjevali smo tudi, da mora naša država misliti na Balkan in da se more izogniti težkim časom samo s prijateljstvom do južnih Slovanov in z Rusijo. Naši poslanci so to tudi v državni zbornici in v delegacijah v živo razlagali, toda moč nemških in madžarskih veljakov je bila še prevelika. Pravzaprav moramo danes reči, da se o njihovi moči ne more nič več govoriti, marveč samo o njihovi neumnosti, ki se je napihovala, kakor bi bil cel svet njihov. Vso gonjo za vojsko ima na vesti nemška in madžarska politika, vse nesametno hujskanje, ki bi nas bilo rado zapletlo v veliko svetovno vojsko in nam prineslo nešteto gorja, je bilo njeno delo. Najprej so zapuili v Turke, češ, da bodo v par tednih pomandrali balkansk enarode. To upanje jim je padlo pri Lozengradu, Kumanovu, Odrinu in neštetih drugih turških porazih v vodo. Naslonili so se na Albanijo in na Skader. Pa tudi tukaj ni šlo. Modrost črnogorskega kralja turška zvitost in premetenost rusko-angleško-francoske politike je razsedla naše nemške in madžarske kričarje. Kaj so si vse izmišljevali, da bi vzbudili med avstrijskimi narodi sovražstvo do Srbov in Črnogorcev! Nemški in madžarski časopisi so lagali, da se jer vse prašilo. Pokazalo se je pa, da vse njihovo pisanje nič ne pomaga. Turki so tepeni in njihova armada je razkropljena in razbita; tepeni so pa tudi naši nemški časopisi, in danes, ko se je vse srečno zasukalo, se ves svet nespočitljivo krohoče. Zasukało se je vse drugače, kakor so želeli in delali. Zdaj že presedlavajo. Kakor cigan brez sramu obrne svojo govorico, kakor mu kaže, tako tudi nemški časopisi in politiki. Avstrijsko orožje ni stopilo na plan za njihove naklepe. Ugrizniti morajo torej v kisló jabolko in računati s tem, kar je. Zene jih k temu fabrikant, trgovec in delavec. Če ne bodo jemali na Balkanu našega blaga, ne morejo ti nikamor. Brez vojske bi bila v tem slučaju naša država kruto porazena. Pri grošu pa nehata napuh in trma. Zato zdaj pišejo, da so bili pravzaprav vedno prijazni Srbom, Črnogorcem in Bulgarom. Naj vzamejo na znanje, da jim tega noben balkanski

Slomšek propoved v Blatnem gradu na Koroškem, severno od Celovca, na skrajni slovenski meji. V njej je vsemal starše, naj pri svojih otrokih nikar ne zanemarijo slovenskega jezika. Med drugim pravi: »Oh, veliko se najde Slovencev, ki se svojega materne jezika celó sramujejo in ne pomislijo, da je pregrešno, se svojega jezika sramovati, ga zatajiti in celó pozabiti. Kdor svoj materin jezik zavre ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah potepta in ne vé koliko škodo si dela... Rojen Slovenec, ki svoj narod zataji, je podoben pogretni jedi, ki nobenemu zdrava ni; tak človek svojega rodu zlahtne lastnosti pozabi in se slabostim privadi, in je, kakor preoblečen vran, od vseh zaničevan.« Uprav ganljivo pravi k sklepu propovedi: »Oj, ljubi, lepi in pošteni slovenski jezik, s katerim sem prvič svojo ljubeznivo mamo in ateja klical, v katerem so me moja mati učili Boga spoznati, v katerem sem prvokrat svojega stvarnika častil — tebe hočem, kakor najdražji častil svojih rajnih staršev, hvaležno spoštovati in ohraniti; za tvojo čast in lepoto po pameti, kolikor premorem, skrbeti, v slovenskem jeziku svoje ljube brate in sestre, Slovence, najrajši učiti; želim, kakor hvaležen sin svoje ljube matere, da, kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi moja poslednja beseda slovenja bo!«

Tako zaveden in odločen je bil Slomšek vedno; k takemu narodnemu prepričanju je vedno vsemal. Kako ognjevit je

njegov »Ogovor Slovencev« v »Drobtincah« leta 1862! »Prijatelji« — pravi v njem — »ne pozabimo, da smo Slovenci! Velik božji dar je naš materni jezik, s kojim stvarnika hvalimo in govorimo o neprestevnih čudežih božjih. Ne pozabimo, da je beseda materina vseh dobrot največja dobrota, jasno ogledalo vsakega ljudstva, mila dojka vsakega nauka in izobraženja narodnega...« To je bil plačmen, kojega je netil Slomšek ves čas v srcih našega ljudstva. Brez narodne zavesti je vsak narod izgubljen, naj ga tudi sovrazniki tlačijo ter mu odrekajo pravice, ako ima le narodno zavest, bo živel in procvital. To je Slomšek nameraval.

III.

Tretjič je Slomška slavila zgodovina slovenskega slovstva. Slomšek je značilna in pomenljiva prikazen v našem slovstvu. Bil je plodovit slovenski pisatelj. Njegova dela so obširna. V dobi, ko je bilo tako malo delavcev na slovstvenem polju, je bil on dalje časa najbolj vztrajen v pisateljevanju. Bil je pesnik. V lepoti in dovršenosti mnogih slovenskih pesnikov ne doseže, a v nekem oziru jih nadkriljuje — v priprostosti in poljudnosti. Njegove pesmi so se ljudstvu omilile; prepeva jih, ne vedoč, čegave so; Slomškove pesmi je doietela največja čast, postale so narodne! Kot životopisec je Slomšek nedosegljiv. Tako lepih, podučnih in zanimivih životopisov naše slovstvo nima, kakor so njegovi. Slomškov slog je povsod izviren, čudno

uglajen in priprost, a lepše ne doni nikjer, kakor v njegovih životopisih. Raditega jih je tudi ljudstvo s tolikim veseljem prebiralo. O Slomškovih vzgojiteljskih in verskih spisih sem že govoril, mnogo jih je, dovršeni so vsak v svoji stroki, ni mi treba o njih podati natančne ocene. Prezreti pa ne smemo tistega slovstvenega podjetja, za katero se je Slomšek v krogu svojih sodelavcev silno mnogo trudil, a je z njim žel pri narodu tudi največjo hvalo in najbolj odkritosrčno priznanje. To so Slomškove »Drobtinice«. Slovensko ljudstvo sedaj rado in zelo mnogo čita. Veselje do čitanja, ki je razen šolskega pouka edino sredstvo za širšo narodno izobrazbo, je pa naše ljudstvo v obilni meri dobilo po »Drobtincah«. Nje je slastno prebiralo. Vsak stan in vsak sloj je v njih našel svoje čtivo. Kmet in gospod, delavec in obrtnik sta se jih enako veselila. Z njimi je Slomšek najgloblje segel v srce našega naroda. Ne smemo tudi pozabiti, da je bil Slomšek soustanovnik »Družbe sv. Mohorja«. Z delavnim Einspielerjem je zasnoval podjetje, ki je že razposlalo skoraj osem milijonov knjig med slovenski svet.

Slomšek po pravici zasluži, da ga zgodovina slovenskega slovstva z zlatimi črkami zapiše v svoje liste.

Slavna gospoda! Za dalje časa bodo odslej potihnile Slomškove slovesnosti. Le tu in tam se ga bodo spominjali narodni

govorniki in v šolah naši vzgojitelji. Toda — če bodo potihnile njegove slovesnosti, naj ne potihne njegov duh med nami. Naj veje po vsej domovini ter drami občinstvo k vztrajnemu delovanju za narodno čast in narodni blagor prav po Slomškovem zgledu. Malo pred svojo smrtjo je Slomšek svojim mlajšim rojakom zaklical lepe besede: »Naj vam sveti, mladi rojaki, rodoljubnost iz naših grobov, kakor večerno solnce, ki se po hribih in dolinah ozira, katere je na svojem potu lepo obsevalo in ogrevalo ter jim dajalo novo življenje. To je rajnih rodoljubov glas, tako vabijo na delo nas.«

Kot bivši spiritual v Celovcu in kot škof je imel Slomšek veliko število zvestih učencev. Bili so skoraj brez izjeme sami plemeniti, vztrajni in požrtvovalni narodni boritelji. Imenovali so jih le: Slomškove učence. Lepše hvale ni bilo mogoče o nikomur izreči, kakor če je kdo rekel: To je Slomškov učenec!

Slavna gospoda! Bodimo vsi Slomškovi učenci! Delujmo v njegovem duhu, v njegovi ljubezni do naroda! Pokazal nam je s svojim slovečim izrekom dve zvezdi vodnici, ki naj nas vodite: »Sveta vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne omike!«

V prisrčno zahvalo za vse dobrote, ki jih je izkazal slovenskemu ljudstvu Slomšek, in v priznanje vseh preobilnih zaslug, ki si jih je pridobil za naš narod, zakličimo: Slomšku slava!

pastir ne bo verjel, če se ne izpremeni, in sicer temeljito izpremeni politika naše države do nas, avstrijskih Slovanov. — Člankar se nato spominja s hvaležnostjo cesarja in prestolonaslednika, ki sta ohranila mir, kar je posebno značilno z ozirom na laži, ki si jih nekateri listi neprenehoma o prestolonasledniku izmišljajo.

— **Ali je avstrijska vlada proti protestantskim hujšakem brez moči?** Soglasno se poroča, da je ljubljanski pastor Hegemann z napadom nemško-nacionalne fakineže na katoliške dijake v Gradcu v zvezi. Dr. Hegemann je par dni pred jubilejem »Caroline«, ko je ta prireditev bila že naznanjena, v »Märchensaal« v predavanju »Svoboda vseučilišč« katolicizem vehementno napadal in pozivljaj nemško dijaštvo proti njemu na boj. Sadovi tega hujškanja so se na binkoštno nedeljo in ponedeljek na žalosten način pokazali. Nemško-nacionalni dijaki so celo dame oklofotali! Hegemann že par let po Avstriji na ta način nemoteno hujška. V Nemčiji so tega pastora ekspeadirali, v protestantskem rajhu — pri nas pa v katoliški habsburški državi se ga ne upajo prijeti. Hegemann se na podlagi policijskih patentov čisto lahko čez mejo odslovi, ker take postavbe obstojajo, povoda za to pa je ljubljanski pastor več kot zadosti dal. Včeraj je krščanskosocialni klub vložil v parlamentu interpelacijo, ako je vlada voljna storiti konec hujškovalnemu delu pastora Hegemanna. — Res, finega pastora imajo ljubljanski protestanti!

— **Nemški nacionalci** so v včerajšnji seji državnega zbora vložili ostro interpelacijo proti sefu »Pressburža«, Kania, ki je bil ravno te dni izredno odlikovan in imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra. Nemci so šli v svoji interpelaciji celo tako daleč, da ne slikajo Kanio samo za hujšaka, ampak ga celo doleže, da je s svojim vplivom na pisanje časopisja izvajal čisto navadne borzne spekulacije in manevre in tako na škodo države na borzi obogatel. Kakor znano, so Slovani Kanio že od nekdaj napadali, a Nemci so si sedaj pridržali, da so izrekli nad njim sodbu, da je nihče ne bi mogel hujše.

— **Valona.** Dr. Kramar je v včerajšnji seji državnega zbora vložil interpelacijo, v kateri vpraša vlado, je bila li res pripravljena za ceno Skadra žrtvovati Italiji Valono.

— **Liberalna gasilska zveza** prosi za Judežve groše. Liberalna gasilska zveza je nedavno razposlala po celem Kranjskem okrožnice, v katerih imenuje podpore deželne odbora Judežve groše. Pravi namreč: Katero društvo bo za Judežve groše (deželno podporo) odstopilo od naše zveze?! Ravno ta gasilska zveza je pa pri deželnem odboru prosila, da se ji dá ne samo letna podpora, ampak tudi dá podpora za to, ker je nekim ponesrečencem izplačala 63 kron. Deželni odbor je prošnjo odklonil z utemeljitvijo, da če je hotela zveza dobiti od deželne odbora povrnjeno podporo ponesrečencem, je imela preje deželni odbor za mnenje vprašati. Če bi deželni odbor prošnjo gasilske zveze ustregel, bi se s tem v korist liberalne zveze odrekel pravici, presojati v posameznih slučajih, če je ponesrečeni podpore potreben in vreden. Seveda je zaradi tega v liberalnem izrazeu velikansko razburjenje, ki nam je pa umljivo, kajti znano je po naših liberalcih sploh, da sicer brezmejno zabavljajo čez deželni odbor, da jim pa na drugi strani silno dišijo deželne podpore, čeprav jih imenujejo Judežve groše.

— **Gasilske podpore.** Deželni odbor je v svoji sobotni seji dovolil sledeče gasilske podpore: Občini Žužemberk za tamosnje gasilno društvo 1200 K, ki se izplačajo na roke županstva; gasilnemu društvu na Verdu 1000 K; novo ustanovljenemu gasilnemu društvu na Rašici 400 K; gasilnemu društvu na Blokah na račun podpore, ki se bo svoječasno končno odmerila, 500 K. — Pri deželnem odboru smo izvedeli, da se bo o vseh prošnjah za gasilske podpore kolikor mogoče skupaj sklepalo. Za sedaj pridejo na vrsto le najnujnejši slučaj. Vse druge prošnje dobi v pretres najprej deželni gasilski svet, potem pridejo šele pred deželni odbor. Gasilna društva, ki prosijo za podporo, morajo sporočiti deželnemu odboru tudi, pri kateri zvezi so članjena. To velja ne samo o prošnjah, ki se bodo šele vložile, ampak tudi o že vložjenih prošnjah. Zato naj vsa gasilna društva, ki še niso dobila rešitve na svoje prošnje za podpore, naznanijo deželnemu odboru, kje da so včlanjena.

— **Draga.** Vas Novi Kot tvori samostojno šolsko občino z lastnim krajnim šolskim svetom. Prakticiralo se je doslej vedno tako, da je bil od občine izvoljen vsaj en zastopnik vasi v krajni šolski svet.

Sedaj gospodujoči Nemci-Kočevci so pa ukinili to prakso in letos izvolili same svoje pristaje, katerih pa nobeden ni iz Novega Kota, marveč Nemci izmed poldrugo uro oddaljenih vasi, četudi sta v občinskem odboru dva zastopnika omenjene vasi. Kako bo ta odbor vodil posle krajnega šolskega sveta, ko noben njegov član ni v šolski občini Novi Kot, bo vsekako zanimivo. Slišimo, da noben izmed voljenih noče sedaj prevzeti predsedstva. Pa naj še pišejo nemški listi, da smo mi Slovenci vladoželjni in preziramo Nemce! Res pa je, da smo veliko, veliko preveč ponižni!

— **Od »Glavne posojilnice« v Ljubljani.** Cenitev Karel Florianovih posestev v Kranju z žirom 300.000 K je te dni končana. Vsa posestva so cenjena na okrog 160.000 K. V kratkem se bo vršila še sodna cenitev gospej Hel. Pavšlarjevi spadajočih posestev.

— **Vič—Glince.** Avtomobilska nesreča na Glincah našim onemoglim liberalcem in omejenim rdečkarjem kar ne da miru. Sobotni »Dan« se je vsled te nezgode spravil celo nad ugledno rodbino Solnčev, češ, da je gosp. Janez Pance postavil svojo kapelico preveč na cesto. Ako bi on tega ne bil storil, bi se nesreča sigurno ne bila zgodila. Sploh »Danovemu« dopisniku niso všeč Marijine cerkve in kapelice po Slovenskem. No, ljudje, ki se zbirate okrog takega brezverskega časopisa v »Učiteljski tiskarni«, bodite prepričani, da so se kapelice v čast Materi božji pri nas stavile, se stavijo in se bodo še vedno stavile, kajti tega ne zadržite v srcih našega vernega slovenskega ljudstva na Kranjskem. V kolikor pa se tiče avtomobilske nesreče pri g. Jan. Pancetu hiše na Glincah bodi povedano, da je edina železna ograja pri kapelici rešila gospo Galletovo govove smrti, kajti le-ta je zabranila, da gospa ni butnila z vso močjo s svojo glavo ob zid, kar bi povzročilo tako nesrečo, da bi bila omenjena gospa ostala z razbito črepijo na mestu mrtva. Če tega omejeni dopisnik ne verjameš, idi na mesto nesreče prepričaj se, kjer ti boče kak očividec nezgode to dokazal z upognjeno ograjo... Pancetovo hišo pa menda zato blatite po »Danu«, ker je g. Solnčeva izvršila prva pri nesreči delo usmiljenega Samaritana s tem, da je gospo tedaj vzela v hišo in jej preskrbela prvo pomoč. Sram vas bodi, hinavci in brezsrčneži v liberalnem in rdečkar-skem taboru!

— **Za župana v Zagrebu** je zopet izvoljen arhitekt Janko Holjac.

— **Novice iz Kranja.** Zadnje dni smo dobili vendarle novo mestno tehtnico, delo dunajske tvrdke C. Schember & Söhne. Tehtnica vzdigne maksimalno 6000 kg in stane nekaj nad 3000 kron. Staro tehtnico, ki je vsa polomljena, pa so razstavili poleg nove, kjer ovira promet. Brumni občinski možje mislijo, da bo kdo kupil to polomijo, ki leži ondi že mesec dni. — Kavarnar Zdravko Krajnc je dal svojo kavarno pri »Zvezdi« popolnoma nanovo prevleči in stare tapete nadomestiti z novimi. Vrhutega je postavil velikanski orkestron, kakršnega ni videti daleč naokrog. — Veleposestnik Franc Ks. Sajovitz iz Tacna pod Šmarno goro hoče otvoriti trgovino z deželnimi pridelki v takimenovanu Kranjčevu ulici. — Trгоvec Oskald Dobcic bo čez tri mesece opustil svojo trgovino s špecerij-skim blagom na Glavnem trgu in se preselil na Primorsko.

— **Nesreči.** Delavec Matija Avbelj, zaposlen na cirkularni žagi trgovca z lesom Frana Hainsikarja na Trati pri Škofji Loki, je prišel te dni z desno roko preblizu cirkularne žage, katere mu je raztrgala roko in zmečkala prve člene na kazalcu, sredincu in prstancu. — Pri sekanju drv se je ponesrečil 15-letni posestnikov sin Franc Vodnik z Broda pri Kranju. Kos lesa mu je odletel v oko in ga precej ranil.

— **Društvo za raziskavanje podzemskih jam v Ljubljani.** V petek, dne 9. t. m., so sprejeli nekateri člani gori imenovanega društva na južnem kolo-dvoru vseučiliškega profesorja dr. Rob. Siegerja iz Gradca, njegovega asistenta in sedem njegovih slušateljev in slušateljic. V petih dneh so hoteli ogledati znamenitosti in pojave Krasa. Vodništvo in razkazovanje so prevzeli člani društva za raziskovanje podzemskih jam v Ljubljani. V soboto zjutraj je peljal g. profesor M. Pajk goste na Verd in k izvirom Ljubljane. Vrnivši se so si ogledali mesto in grad, odkoder, žal, ni bilo zaželenega razgleda. Popoldne jim je g. ravnatelj dr. Mantuani razkazal muzej in jih nato peljal k zgodovinskim zidovom Emone. Zvečer so si ogledali pod vodstvom g. dež. šolskega nadzornika Belarja potresno in brezžirno postajo. Nedeljo so izletniki posvetili krasotam Škofjicani pri Divači in se vrnili na Rakek, kjer jih je sprejel gosp. nadsvetnik Putick, ki je prevzel naslednje dni vodstvo in razlaganje Cerkniškega jezera, Rakove doline in Planin-

ske doline s kraškimi pojavi v okolici. Tu so jih prve dni obiskali in se izleta udeležili društveni člani gg. profesor M. Pajk, prof. dr. Jaucher, gozdar Mel-liva in P. Kunaver. V torek je izletnike posetil eksc. deželni predsednik baron Schwarz in deželni šolski nadzornik Belar. V sredo so si ogledali Postojnsko jamo in se nato vrnili v Gradec.

— **Napaden.** Martina Prešerna iz Rečice pri Radovljici in njegovega 21-letnega sina Milana sta v četrtek ponoči pred neko gostilno v Rečici brez vzroka napadla dva fanta in ju z nožem in gorjačo nevarno ranila.

— **Poizkušeni samoumor v vojašnici.** V celovski vojašnici se je v levo stran prsi ustrelil topničar Karol Šimunek od 9. topničarskega polka, najbrže, ker ni imel veselja do vojaške službe. Rana je smrtonovarna.

— **Poneverjenje v samoborski občinski blagajni.** V Samoboru so v občinski blagajni odkrili velika poneverjenja, ki znašajo mnogo tisoč kron in segajo nazaj do leta 1904. Zapri so občinskega blagajnika Štefana Vukovič, notarja Josipa Čop in eksekutorja Mi-jata Concareviča. Slepali so z davčnimi denarji in občinskimi dokladi.

— **Razpisane učiteljske službe.** Kočevski okraj: Dolenja vas IV. učit.; Rib-nica V. učit. — Rok do 31. maja.

— **Razširjena šola.** C. kr. dež. šolski svet je s dovoljenjem deželne odbora razširil enorazrednico v Radomljah, kamniški okraj, v dvorazrednico in ustanovil v to svrhu še eno novo učno mesto.

Primorske vesti.

— **Deželnozborska volitev v Pulju.** Le še pet dni loči puljske mestne volilce od deželnozborske volitve, katere se ima vršiti v nedeljo 18. maja, in še niso prišle vse struje in stranke z imeni svojih kandidatov na dan. Laško-liberalna stranka, videč, da pod to firmo ne more več na dan, se je prelevila kar čez noč čisto na tihem v »laško-demokratsko« stranko. Pod to novo firmo se jej je posrečilo pridobiti za kandidato zdravnika mornarične bolniške blagajne dr. Karola Devescovija. Mož se dosedaj ni aktivno udeleževal političnega življenja, vendar se pa lahko takoj ve, kaj pomeni ta kandidatura za puljske Slovence, če upoštevamo dejstvo, da je dr. Devescovi predsednik laško-liberalnega društva »Pro Scuola nostra«. Socialnodemokratska stranka je proglasila svojega tukajšnjega vodjo Lirussija za kandidata. Na kateri strani bo zmaga, je danes težko prerokovati, ker je dr. Devescovijeva kandidatura od laške strani precej srečno izbrana in bo ta kandidat brezdvomno dobil če že ne vseh, pa vsaj mnogo mornaričnih glasov. To pa se lahko že danes reče, da se bo bila glavna bitka med dr. Devescovijem in Lirussijem. Hrvati do danes pet dni pred volitvijo še niso postavili svojega kandidata. Če se na slovanski strani prav ne more računati na zmago, vendar naj bi se pri tej priliki vse sile napele, da bi slovanski kandidat vsaj vse slovanske glasove združil nase, da bi se tako pokazala slovanska moč v mestu in vnela v narodu spodbuda za nadaljnje delo. Volilne priprave so se poverile par mladim okoli narodne delavske odganizacije. Ali raznim veseljarjem še ne gre v glavo, da tam, kjer vodi Narodna delavska organizacija prvo besedo, ni mogoče računati na glasove vojne mornarice? Ali naj nastopijo radi par mladinov vsi puljski Slovani rakovo pot? To je pač malo preveč zahtevano. Zato naj se drugi pot izročijo volilne priprave v resne politične roke, kjer bo res mogoče vsem Slovanom in njim pri-jaznim elementom sodelovati.

— **Za gimnazijo v Gorici** se išče sup-lent (izprašan ali neizprašan) za slovenščino kot glavni in latinščino kot stranski predmet. Mesto z mesečno plačo 180 K bi moral takoj nastopiti.

— **Na nekem parobrodu** je med vožnjo ubila vrv delavca Antona Galosiča, doma iz Zadra. Ponesrečencovo truplo so na Lušnju izkrcali.

— **Rešitelj življenja.** Srebrni križec za zaslug je dobil ognjegasec Bentivoglio Riolfatti v Trstu, ki je lansko leto z nevarnostjo za lastno življenje v Bazovici rešil nekega enoletnega prostovoljca iz skalnega prepada, kamor je bil po nesreči zdrknil pri vajah.

— **Oproščena** je bila na rovinjskem so-dišču kmetica Antonija Lanza, ki je svojega izvoljenca Petra Zaninič, ker jo je zapustil, ranila z nožem, nato mu pa še vrgla v obraz stekleničico vitriola, tako da je Zaninič na poškodbah umrl.

— **Neumnost je draga reč.** Neko služkinjo v Trstu je zapustil neki fant. Ker bi si ga bila rada zopet pridobila, a je nikakor ni več maral, se je reva zatekla k 30 let stari »vsevedki« Antoniji Tarlao, katere ji je radovoljno

obljubila pomoč. Zastonj pa seveda ni ničesar na svetu. Modra žena je rabila denar in zopet denar za svoje čarovnije in za črne kokoši, ki bi bile imele pri-kokodajskati izgubljenega fanta. Tako je lahkoverni služkinji babura izvalila 650 kron, fanta pa seveda še do danes ni. Babo so zaprli.

— **Premeten slepar.** Svoj čas smo poročali, da se je že lansko leto in letos klatil po Dalmaciji, Hrvaški in po Primorskem neki človek, ki se je izdajal za viteza Vukeliča, pri čemur je trdil, da je oficir, artist ali pa univerzitetni dijak. Moža so 24. marca prišli v Crkvenici, a kmalu potem je ušel iz ječe in je goljufal naprej, kakor je že navajen. Na Sušaku je vele-tržca z vinom Bačiča nalagal, da je koncesionar nove dalmatinske proge in mu je s to pretvezo izmamil precej denarja. Ker pa je imel tudi cenik in vzorce njegovih vin, je šel s tem v Trst, kjer je nasumak vratarja hotela »Balkan« za 40 kron, češ, da bo dobavil zelo poceni dobro vino. Slepar je že zopet izginil iz Trsta, vé se le, da je žid po imenu Salomon Berger.

Štajerske novice.

— **Gradec.** O zadnjih nemirih nasproti Karolini se izvejo polagoma zanimive reči. Ko so se vršile demonstracije pred namestništvom, je namestniški tajnik Kriehuber dajal nemško-nacionalnim študentom informacije, kje se nahajajo Karolinci. Pri nemirih pred Harmonijo se je dvorni svet-nik grof Stürgkh mirno sprehajal med nemško-nacionalnimi demonstranti ter se jim zadovoljno smehljaj.

— **Če liberalci propadejo.** Radi obstruk-cije naših poslancev v štajerskem deželnem zboru so liberalci prišli že večkrat v sila neljub položaj. Proti obstrukciji se borijo ti ljudje pod pretvezo, da morajo dobiti učitelji boljše plače, da se mora dežela »rešiti gospodarske krize«, da se morajo »nezdruge razmere urediti« itd. Seveda te fraze nikjer razum v liberalni družbi ne držijo, ljudstvo na Spodnjem Štajerskem je toliko zavedno, da nemškutarskim zavez-nikom-liberalcem ne gre na limanice, ker vpoštevajo, da je sedanji boj naših sloven-skih poslancev proti Gradcu potreben in opravičen. Še več! Celó oni trezni liberalni krogi, ki so sempatije verjeli frazam »Na-rodnege Lista«, so ponekod začeli uvide-vati hinavsko početje liberalcev. Tako je n. pr. v Podsredi v kozjanskem okraju učitelj Potočnik pri seji občinskega odbora podsredskega grdo pogorel. Stavil je nam-reč, kakor se nam poroča, predlog, da se naj občinski zastop izreče zoper obstruk-cijo in za zvišanje učiteljskih plač. A kakšen je bil uspeh Potočnikovega predloga? Z 11 proti 1 glasu (Potočnikovem) je bil predlog odklonjen, dasiravno sedijo v od-boru tudi možje, ki jih je štel Potočnik do-sedaj za najboljše pristaje narodne stranke.

— **Nemška agitacija na mariborski c. kr. državni gimnaziji.** Dasiravno ima ta zavod vnetega ravnatelja v osebi g. dr. Tominška, ki skuša povsod ohraniti na zavodu red in vzdržati razmere, pod kate-rimi ne bi trpeli ne Slovenci, ne Nemci no-bene krivice, si vendar dovoljuje nek nemški c. kr. profesor (ime na razpolago), da agitira v zavodu in v razredih, kjer imajo pretežno večino Slovenci, za to, da bi di-jaki pristopili k nemško-nacionalnemu di-jaskemu društvu »Wandervogel«. Sicer dobri mož pri svoji agitaciji ne nadleguje Slovencev, vendar kaj naj porečejo Slo-venci, ki se za vsak najmanjši prestopok šolskega reda takoj strogo zasledujejo. Večkrat se je že dogodilo, da so bili po-sebno dijaki katoliško narodnega mišljenja od razrednikov ostro prijeti radi simpatij ki jih kažejo do naših nepolitičnih društev. Čudna dvojna mera! Nemci smejo svobod-no se udeleževati celó po turnarsko uni-formirani raznih slavnosti in prireditve nemških turnarskih društev, smejo biti n. pr. v Studencih Kernstock-turnarji, v Ma-riboru pri turnvereinu, a se jim niti lasu ne skrivi!

— **Liberalen polom.** Šoštanj. Li-beralno gospodarsko delo že — rodi sadove. Vsled slabega gospodarstva od-bora in slabe revizije celjske liberalne Zveze je nastala pri naši liberalni Po-sojilnici precejšnja izguba. Celjski libe-ralci že čivkajo več ko dve leti, da so uredili posojilnico, a kako izgleda ure-ditev? Pridno so hodili mladi liberalčki v Šoštanj, tarokirali pri Rajsterju, a plov njih dela so dopisi članom sledeče vsebine: »Obračamo se na vse prave in tudi izstopivše člane, da prispe-vajo za pokritje opisane izgube. Tudi oni člani, ki so svoj izstop naznanili šele po tem, ko je izguba nastala, se ne bodo mogli odtegniti plačilu.« Ljudstvo je silno razburjeno, povsod išče sveta in pomoči. Najbolj pametni je, kar se jim tuhtam svetuje, da si večje število članov skupaj najame kakega odvetni-ka, ki bo dal pregledati stanje Posojil-nice, pustil napraviti načrt za ureditev in delal na to, da bodo odborniki in nadzorniki ter celjska liberalna Zveza ki so zakrivali izgubo, izgubo pokrili.

Osobito oni člani, ki so izstop pravilno naznanili, naj se ne dajo k ničemur prisiliti. Dokler pa niso odborniki in nadzorniki ter celjska liberalna Zveza storili svoje dolžnosti, ne bo plačal noben član, zlasti radi tega ne, ker nimajo člani zaupanja do ureditve po celjskih liberalcih. Zgodi se namreč lahko, da dobe člani, četudi sedaj nekaj prispevajo za pokritje izgube, čez nekaj časa spet poziv za plačilo.

š **Društvene vesti.** V nedeljo, 18. t. m. se vrši v Hočah lepa slavnost. Pri poznem sv. opravilu bo slovesno blagoslovljena nova zastava za mladeniško Marijino družbo in Orle. Prigovarjal bo vnet organizator mladine, profesor dr. Hohnjec. Popoldne istega dne bo v prostorih gospe Terezije Rojko veselica, katere čisti dobicek je namenjen za zastavo in Orle. Orli priredijo šaljivo igro »Pravica se je izkazala«. Na dnevnem redu bo tudi deklamacija in petje mešanega zbora. Pričakujemo obilen obisk.

š **200.000 do 300.000 kron** baje manjka liberalni posojilnici v šostanju. Ubogi člani! Druženje z liberalci ima povsod slabe posledice.

š **Smrtna kosa.** V torek popoldne je umrla gospa Terezija Pavšič, rojena Kolenc, soproga bivšega lastnika kavarne na trgu Starega sv. Antona v Gorici, ki je umrl pred petimi meseci.

š **Nov odvetnik v Celju.** Koncipient in hmeljar dr. Ernst Kalan odpre v Celju svojo odvetniško pisarno.

š **Dramatično društvo v Mariboru.** V nedeljo, 18. majnika in torek, 20. majnika, dvakratno gostovanje članov ljubljanskega deželnega gledališča. Uprizori se v nedeljo veseliga »Sladkosti rodbinskega življenja«, v torek velezanimiva dramska novost »Nepošteni«. Obe igri sta se igrali dosedaj povsod z največjim uspehom in bodo gotovo izredno ugajali. — Začetek obakrat točno ob 8. uri zvečer.

š **Iz poštne službe.** Poštni nadoficijal Karol Doberšek v Zidanem mostu je premeščen na lastno prodanjo v Ljubljano.

š **Iz šolske službe.** Razpisano je mesto nadučitelja v Selah pri Ptuj. Prošnje do dne 31. maja.

š **Podružnica nemško-nacionalnega rokodelskega pomočniškega društva v Celju** se je razpustila vsled pomanjkanja članov. Ista usoda še čaka druga nemškutarska bojna društva v Celju.

š **Poročil se je** g. Riko Pestevšek, učitelj na Vranskem, z gđno Poldi Plesnigerjevo ravnotam.

š **Cestni rop.** Posesnik Franc Zupančič iz Trebiča pri Brežicah je prodal nedavno na sejmu v Kapeli par volov za 500 kron. V trenutku, ko je hotel Zupančič desetkronski bankovec menjati in ostali denar v žep vtakniti, stopi neki neznanec k njemu in ga naprosi, naj mu pri kupčevanju pomaga. Zupančič je to seveda rad storil, nakar ga je neznan moč nekam ven iz sejmšča odvedel in opozoril, naj mu pokaže denar, če je znabit ponarejen. V trenutku, ko je potegnil Zupančič 490 kron iz žepa, ga je neznanec z vso močjo po glavi udaril, denar vzel in ušel, predno se je zamogel Zupančič oddahnuti in na pomoč klicati. Roparja zasledujejo.

š **Tatvina dinamita.** Rudar Anton Panšak iz Trbovelj je nedavno kar natihoma iz delovnega prostora izginil in strelnemu mojstru Antonu Jordan ukradel več dinamičnih patron in smodnik. Tatvini je prišel takoj na sled. Ker je bil Panšak znan kot anarhist in je med delom večkrat grozil, so ga orožniki zasledovali. Orožniki iz Litije so ga že aretirali.

š **Vlomilci na delu.** Kakor smo poročali, je izvršila večja tatinska družba pri trgovcu Andreju Kosu v Drenovcu drzen vlom v trgovino ter pokradla mnogo sukna, platna, špecerijskega blaga, žganja in 500 kron v gotovini. Skupna vrednost ukradenih stvari znaša 2000 K. V isti noči so vlomili pri č. g. župniku Rudolfu Raktelj v Bizelskem v shrambo mesa in odnesli vso zalogo prekajenega svinjskega mesa, slanino, jajca in mast. Tudi tukaj so našli sledove, ki peljejo na Hrvaško in je oba vloma izvršila ena tatinska družba. Kljub marljivemu zasledovanju se še dosedaj ni posrečilo storilcev prijeti.

š **Albanci na Štajerskem.** Za časa binškošnih praznikov so se mudili odposlanci provizorične albanske vlade v gradu Hohenburg pri Klettendorfu ob železniški postaji Köllach, last graščaka H. Ruzicska pl. Kisnameny. Posetili so nas Sureja Bei Vlora, svak branitelja Skadra Essad Paše in Ekrem Bei Vlora, ki je obiskoval Terezijanu na Dunaju. Gosta pripadala med najstarejše in najbogatejše plemenitaške rodbine Albanije.

š **Detomor.** Prevžitkarica Jož. Bakšič iz Srebrnjaka je porodila 3. marca t. l. nezakonskega otroka, katerega oče je bil 52letni oženjeni posesnik Franc Dobrina iz Srebrnjaka, ki je bil obvezan plačati zanj mesečno 10 kron. Z ozirom na skromne dohodke iz njegovega posestva je bila ta svota zanj težko breme. Tudi njegova hčerka, Cecilija omožena Bukšič, svakinja otrokove matere, se je bala, da bi vsled tega plačila pri-

šla ob vso dedščino po očetu. Zaradi tega sta se oče in hčerka dogovorila, nezakonskega otroka zavratno umoriti. V ta namen se je podal Franc Dobrina v sobo, v kateri je dečko spal, in mu nasipal v usta solno kislinu. Otrok je vsled notranjih bolečin umrl.

š **Avtomobilna nesreča.** Dne 11. t. m. zvečer je zašel popolnoma zasedeni poštni avtomobil Ljubljana—Celje izven Zalca v cestni jarek in le zavednost soferja je pripisovati, da se potnikom ni nič pripetilo. To je zakrivila vsled dežja zelo premočena cesta. Avtomobil so s pomočjo potnikov tekom ene ure komaj na cesto spravili, nakar se je vožnja zopet nadaljevala.

š **Občni zbor nemškega Schulvereina ob Binkoštih na Dunaju.** O delovanju društva na Štajerskem se je poročalo, da se je posrečilo za tri razrede nemške šole v Hrastniku javnost doseči in le četrti razred morajo sami vzdrževati. V Vuzenici so sezidali novo poslopje za dvorazrednico. Za otroški vrtec v Marenbergu in novo šolo v Leitersbergu—Karčovinji postavijo nova poslopja, in sicer so dovolili za slednjo izdatno podporo.

p **Roparski umor?** Uslužbenci graščine Wildhaus so našli v bližnjem potoku mrtvo truplo hlapca Cafuta, uslužbenega pri posestniku Jakobu Jurše, p. d. Rupretu iz Slemen. Orožniki so dohnali, da si je šel pozno v noči v gostilno Henrika Feldbacherja po tobak, pa ga ni več dobil in bil med potom napaden. Orožniki so spremljevalca hlapca Cafuta, hlapca Janza Störing pri posestniku Lukežiču v Slemenu aretirali. Iz dosedanjih poizvedb sklepajo, da se gre za roparski umor. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Selnico.

š **Razpisana učiteljska mesta.** Na irirazredni ljudski šoli v Hočah pri Mariboru je razpisano mesto učiteljice. Prošnje do 10. junija. — Na dvorazrednici v Selah pri Ptuj pa je razpisano mesto nadučitelja. Prošnje do 31. t. m.

š **Himen.** Odvetniški kandidat gosp. dr. Fran Šalamun v št. Lenartu v Slovenskih goricah se je v soboto, dne 10. t. m., poročil z gđno. Jelko Toplakovo iz Obreža pri Središču.

Nesreča na veteranskem izletu. Na binkoštni ponedeljek zvečer se je 18 veterancev z neke slavnosti vračalo nazaj v Obrajno. Nenadoma so se splašili konji in v največjem diru so prevrnili voz. Izletniki so bili vrženi iz voza in so mnogi dobili težke poškodbe, posestnik Franc Grah je pa na mestu mrtve obležal.

VOLITVE V GALIŠKI DEŽELNI ZBOR.

»Gazetta Lwowska« poroča, da bodo volile gališke kmečke občine dne 30. junija, mesta 3. julija, trgovske in obrtne zbornice 4. julija, veleposestvo pa 8. julija.

ZAROTA PROTI PREDSEDNIKU KITAJSKE REPUBLIKE.

Čez Pekin so proglasili oblegovalno stanje, ker so baje odkrili zaroto in nameravan napad na Juanšikaja. V nekem pekinskem hotelu so zaprli 12 oseb, pri katerih so našli bombe in orožje.

SPORAZUM NEMCEV IN ANGLEŽEV.

»Vossische Zeitung« poroča iz Londona, da je Viscount Morley v Berlinu zato odpotoval, da nadaljujejo pogajanja o sporazumu med Angleži in Nem-

ci, ki so jih zmede in vojska na Balkanu sicer nekoliko zavrla, a jih niso nikdar prekinile. Gre tako za bagdadsko železnico kakor tudi za druga kolonialna vprašanja, osobito v osrednji Afriki.

NEMŠKI DRŽAVNI KANCELAR NA DUNAJU.

Korespondenčni urad poroča: Nemški državni tajnik pl. Jagow, ki biva od včeraj na Dunaju, je potoval na Dunaj, da se našemu cesarju predstavi; z zunanjim ministrom grofom Berchtoldom sta razmotrila tudi vsa aktualna politična vprašanja.

Ljubljanske novice.

lj **Petdesetletnica nadvojvode Evgena.** Dne 21. t. m. dopolni nadvojvoda Evgen svoje 50. leto. Raditega se opravi prihodnjo nedeljo, 18. t. m., ob 10. uri v Križankah slovesna pontifikalna sv. maša, ki jo bo daroval novi tatiški opat pref. gosp. P. Bernard Widmann. Pri maši se bo izvajala: Missa solemnis, op. 25, za mešani zbor, orglje in orkester, Ant. Foerster; graduale Benedictus es Domine, Ant. Foerster; po ofertoriju Ave Maria, Karol Greith; Te Deum, Jos. Gruber, op. 63; Tantum ergo, Ant. Foerster. Tudi zadnje tri točke s spremljavo orkestra.

lj **Hrvaški inženirji v Ljubljani.** 24. t. m. pridejo v Ljubljano hrvaški inženirji; »Društvo inženirjev v Ljubljani« je za ta bratski obisk določilo naslednji spored: V soboto, 24. maja, dohod v Ljubljano ob 12. uri 47 minut; obed v hotelu »Union«. Ob pol 3. uri sestanek v kavarni »Union«, ob 3. uri ogledovanje Vidičeve opekarne in regulacijskih del v Ljubljani. Ob 7. uri zvečer predavanje inženirja Vinka Strgarja o idrijskem rudniku v deželni gledališču. Ob pol 9. uri komers v hotelu »Tivoli«. V nedeljo, 25. maja: ob 9. uri sestanek v kavarni »Union«, ogledovanje mesta. Ob 12. uri banket v hotelu »Bellevue«, ki ga priredi »Društvo inženirjev v Ljubljani«. Ob 2. uri ogledovanje vodovodnega črpalnišča v Klečah. Ob pol 7. uri zvečer slovo na kolodvoru in odhod nazaj v Zagreb.

lj **Sokolski kongres v Ljubljani.** »Edinost« poroča z Dunaja: Iz najzanesljivejših virov smo izvedeli, da je le malo upanja, da bi bil rekurs S. S. Z. v Ljubljani glede prepovedi Sokolskega kongresa v Ljubljani, ugodno rešen. Računati je z vso sigurnostjo, da se kongres letos ne bo vršil.

lj **Zanimiva tekmovanja.** Poroča se nam: Odbor S. F. K. »Ilirije« je sklenil v svoji zadnji seji, da priredi letošnjega septembra dve zanimivi tekmovanja, kakršnih dosedaj med Slovenci še ni bilo, namreč vztrajno hojo na okroglih 60 km z bremenom 28 kg in lahkoatletični meeting. Za vsako posamezno točko so določena za zmagovalce darila. K vztrajni hoji so pripuščene le civilne osebe in vojaki, ki prebivajo na Kranjskem. V lahki atletiki pa se bo tekmovalo v hitrem teku na 100, 200, 400 in 1500 m, v teku štafet na 400 m, vztrajnem teku na 15.000 m, v skoku v višino in daljevo (z in brez deske), v skoku ob palici ter končno v metanju 7½ kg težke kroglice, diska in kopja. K tej tekmi so pripuščeni samo tekmovalci, ki ali prebivajo na Kranjskem ali so slovenske narodnosti. Posameznik tekmuje lahko v eni sami, pa tudi več točkah. V štafetah smejo tekmovali samo posamezni klubi, oziroma društva. Nadaljne podrobnosti se objavijo še

pravočasno. Vprašanja glede pojavnosti je nasloviti na klubovo tajništvo.

lj **Izlet odlikovancev razstave vajenskih del** se vrši v nedeljo 18. maja ob vsakem vremenu. Izletniki se naj zbere v nedeljo točno ob 7. uri zjutraj na južnem kolodvoru in se naj takoj zglase pri navzočih odbornikih razstave. Iz Zagreba se vrnejo v ponedeljek z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 9. uri zvečer.

lj **Dela v glavni strugi Ljubljane.** Med Mostami in deželno brvjo se čistijo iz struge zadnji ostanki kamenja in gramoza. Med brvjo in šentpeterskim mostom se ob desnem bregu navzgor vrši poglobljevanje z velikim bagrom, ob levem bregu se pa razstreljuje deloma skalnata tla. Tekom zadnjih treh tednov se je tu preložil en tir in izkopal drugi jarek; izkopani material se sproti odvaža. V kratkem podro šentpeterski in tramvajski most, nakar se bodo mogla poglobljevalna dela tudi na tem delu struge v celoti izvršiti. Sedaj je že končno sklenjeno, da se obrežni zidovi, ki so bili prvotno nameravani samo do jubilejnega mostu, izpeljejo dalje proti šentpeterskemu mostu. — Vsled zadnje izpremembe v načrtu bo šentpeterski most nekaj krajši, nego se je izpočetka nameravalo. Med šentpeterskim in jubilejnim mostom se sedaj vrši samo prevoz materiala; med frančiškanskim in Hradeckijevim mostom se je pa delo razvilo v celem obsegu. Tu se na levi strani dovršuje zadnji del železobetonskega temelja za obrežne zidove, na desni strani pa se v dvojni vrsti zabijajo piloti in pod mostom se pripravlja in dovaža betonski material. Na gornji levi strani Hradeckijevga mostu so že vsi piloti zabiti. Od prisilne delavnice do deželne brvi je tlakovanje desnega bregu dovršeno.

lj **Informacijska pisarna Slov. planinskega društva.** Vsled bližajoče se turistične sezone je sklenil osrednji odbor S. P. D., da otvori letos tekomi sezone informacijsko pisarno v sobi S. P. D. »Narodnega doma« v Ljubljani, v katere področje spada sledeče: 1. Izdaja dijaških izkaznic. 2. Razpečavanje raznih knjižic turistične vsebine (markirani poti i. dr.). 3. Informacije o gorskih in drugih turah ter kočah S. P. D. 4. Sestava potnih načrtov po naših planinah. 5. Vpisovanje članov S. P. D. 6. Naznanila glede stanja markacij, potov v svrhu popravil. 7. Reklamacije, pritožbe i. dr. eventualnosti. — Pisarna (posluje društvo, odbornik R. Badiura) se otvori dne 26. t. m. ter bo odprta trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, sredo in petek (izvzemši praznikov) od 1. do pol 3. ure popoldne skozi celo sezono do preklica. Naslov za dopise (katerim naj se priloži znamka za odgovor): »Informacijska pisarna S. P. D., Ljubljana, »Narodni dom«.

lj **Umrli** je v Torboli ob Gardskem jezeru deželni šolski nadzornik v pok. dvorni svetnik dr. J. Zindler, star 78 let. Služboval je tudi v Ljubljani, v Novem mestu in v Gorici.

lj **Športni prostor v Ljubljani.** Pri tekmah na binkoštno nedeljo in ponedeljek se je zopet pokazalo, kako nujno potrebno je, da se končno reši vprašanje športnega prostora v Ljubljani. Travniki, na katerem se sedaj vrše nogometne tekme, ni mogoče zagraditi. Poleg tega leži nekoliko nižje od ceste in tako gleda občinstvo na igrišče, ne da bi plačalo. Tekme stanejo denar in S. F. K. »Ilirija« potrebuje podpore, ako hoče prirediti res lepe tekme. Zanimanje za šport je pri nas zrastle in odveč bi bilo treba poudarjati važnost športa za naše mesto. Zato je treba razmere urediti čim preje. Kakor čujemo, ima S. F. K. »Ilirija« ponudbe od uglednih klubov, tudi od F. K. »Slavia« v Pragi, toda uspeh slovenskega športa je v vsakem oziru odvisen le od primerne športnega prostora. V soglasju z vsemi resničnimi športnimi klubi bi se dalo to vprašanje tudi zelo lepo rešiti.

lj **Včerašnji semenj** je bil zelo majhen. Prignali so samo 8 volov, 5 krav, 2 teleti in 192 prašičev za rejo.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Majda Fabiani, hči trgovskega sotrudnika, deset mesecev. — Janez Balantič, delavec, 59 let. — Matija Češnovar, bivši mizarški pomočnik, 56 let.

Iz slovanskega sveta.

Za ljudsko izdajo Vukovih srbskih narodnih pesmi zahteva srbsko naučno ministrstvo 20.000 dinarjev kredita. Izdaja pesmi in povesti se priredi nalašč za nove kraje ter se bo brezplačno razdelila med tamošnje ljudstvo.

Vajenske šole na Hrvaškem in v Slavoniji. V šolskem letu 1911/12 je bilo na Hrvaškem in v Slavoniji vsega vkup 49 vajenskih šol z 48 nižjimi in 49 višjimi oddelki. Nižji oddelki so imeli 61, višji pa 189 razredov. V vseh

ŠPANSKI KRALJ ALFONZ V PARIZU.

Minoli teden se je pripeljal na političen obisk v Pariz španski kralj Alfonz. Izstopil je v generalški uniformi na kolodvoru Bois de Boulogne in se v spremstvu Poincaréja po Avenue de Champs Elysées

takoj odpeljal v zunanje ministrstvo. Sprejem na kolodvoru, ki ga kaže naša slika, je bil zelo prisrčen. Elitna pariška družba, ki je dobila vstopnice k sprejemu, je kralja živahno pozdravljala.

šolah je bilo koncem leta 7888 učencev, ki so se delili po narodnosti tako-le: 6666 Hrvatov in Srbov, 808 Nemcev, 200 Mažarov in 214 drugih narodnosti; po veri je bilo 5993 rimokatolikov, 1473 pravoslavnikov, 255 protestantov, 124 židov in 12 unijatov. Posamezne stroke so bile tako-le zastopane: trgovskih vajencev 1141, čevljarških 754, krojaških in mizarških po 670, ključavničarskih 577, zidarških 522, brivskih 331, pekarskih 302, kovaških 301, opankarskih 240, tiskarskih 152, kolarskih 144, kleparskih 143, masinistov 128, plesarskih 117 itd. Med 420 učiteljskimi močmi je bilo 250 ljudskošolskih učiteljev.

Za razširjenje trgovinskih zvez med Rusijo in Srbijo se vrše dogovori. Srbija bo takoj po vojni začela graditi pristanišče na Donavi, in sicer pod Djerdapom (Oršavo) pri Prahovu, Rusija naj bi pa na svojem delu Donave zgradila veliko pristanišče in uvedla na Donavi obširen parobrodni promet. Iz Prahova gre že sedaj prvi del proge donavsko-jadranske železnice; kadar bo ta železnica popolnoma dograjena, bo mogel veliki promet iz južne Rusije in dela Rumunije iti preko Rumunije ali Donave in preko Srbije na jugozapad, od česar bo imela Srbija velike koristi in osigurano gospodarsko neodvisnost.

Karadjordjev spomenik v Belgradu se z velikimi slovesnostmi odkrije o sv. Petru letos. Prisostvoval bo kralj, prestolonaslednik Aleksander in princ Jurij, ki se dotlej povrne v Srbijo. Spomenik bi bil imet biti odkrit še lani.

Sremski Srbi se ne izseljujejo. »Srbobran« piše z ozirom na vesti, da se Srbi trumoma selijo iz Srijema in za slepo ceno prodajajo svoja posestva Nemcem in Mažarom, da temu ni tako. Brez oziroma na to da bi vsak izseljenec — zlasti vojaški obvezanci — naletel na velike težkoče, ako bi se hotel izseliti, bi Srbi sami nastopili proti izseljevanju iz tako plodnega domačega kraja, kakor je Srijem; izselil naj bi se le tisti, ki bi inace šel v Ameriko.

Bosenska opera. Minule dni je prof. I. Major deželnemu gledališču v Zagrebu osebno predložil svojo bosensko opero »Milo« v svrhu uprizoritve. Delo so nedavno z velikim uspehom uprizorili v Poznani. Prof. Major je znan simfonik in komorni glasbenik; njegova simfonična pesem »Balaton« je pod Nedbalovim vodstvom na Dunaju in v Pešti dosegla senzacionalen uspeh, ravnotako njegova 4. in 5. simfonijska. Več let že zbira in uporablja jugoslovanske, zlasti bosenske narodne napreve. Najlepše je obdelal v operi »Mila«.

Izgon židov iz Rusije. Kakor poročajo peterburški listi, je bilo iz Rige izgnanih 200 židovskih družin. Polovica njih se ima izseliti iz Rusije v dveh mesecih, druga polovica pa v teku pol leta. Generalni guverner v Kijevu je izdal odlok, po katerem je 1700 židovskih slušateljev na trgovinski akademiji v Kijevu odslovljenih, ker jim okoliščina, da hodijo k predavanjem, ne daje še pravice prebivati izven židom odkaznega okraja.

Čehi in Poljaki v Šleziji. Zadnje zasedanje šlezjskega deželnega zbora je iznova pokazalo, da češko-poljska sloga v Šleziji ni le mogoča, ampak tudi potrebna in uspešna. Poljski in češki poslanci so v deželnem zboru skupno postopali v vseh vprašanjih in le s složnim svojim nastopom so odbili napad, ki so ga Nemci na slovanško šolstvo pripravljali. Češki poslanci so se zahvalili poslancu dr. Michejdu za njegove moške in odkrite besede, s katerimi je branil pravice obeh slovanskih narodov. — Čehi in Poljaki v Šleziji imajo skupnega neprijatelja in morajo zato le skupno proti domišljavim Nemcem nastopiti, ako si hočejo priboriti kaj pravic. V slogi je moč!

Zadnje vesti.

ZBORNICA.

Dunaj, 16. maja. Poslanska zbornica se je danes pečala s poročili legitimacijskega odseka in je po kratki debati vse volitve verificirala. Nato se je razpravljalo o nujnem predlogu Tobolke glede aktivitetnih doklad uradništva. Konvent seniorov je sklenil, da se debata o budgetnem provizoriju kontingentura na pet dni in bo govorilo 34 govornikov. Wastian in tovariši so vložili ostro interpelacijo proti službenemu organu vojnega ministrstva »Militärische Rundschau«. Prihodnja seja v torek.

GALIŠKE VOLITVE.

Lvov, 16. maja. Volitve za gališki deželni zbor se bodo vršile od 30. junija do 8. julija.

BARON RAUCH BODOČI BAN?

Zagreb, 16. maja. Predvčerajšnjem je kralj sprejel v avdijenci barona Raucha. Oficialno se trdi, da je šel Rauch kralju poročat, kakšne ovacije so se priredile v Varaždinu, ko je on (Rauch) tamošnji čitalnici podaril kraljevo sliko. Neoficialno se pa naglašja, da je Rauch cesarju poročal, kako bi se dalo hrvaško vprašanje rešiti.

DRŽAVNA POLICIJA NA HRVATSKEM.

Zagreb, 16. maja. »Narodne Novine« objavljajo naredbo, glasom katere se uvede obmejna državna policija na Sušaku, v Cirkvenici, Novem, Senju in Karlopaču.

DEMENTI.

Dunaj, 16. maja. (Oficijelno.) Vest, da se namerava vrhovno poveljstvo mornarice ločiti od mornariške sekcije v vojnem ministrstvu, ne odgovarja dejstvu. Admiral Haus bo, kakor njegov predhodnik, obe funkciji obenem izvrševal.

POLJSKI KONSERVATIVCI.

Dunaj, 16. maja. Na mesto dr. Korytowskega se je imenoval za načelnika kluba poljskih konservativcev vitez Czaikowsky.

AVSTRIJSKI DVOR SE POROKE V BEROLINU NE UDELEŽI.

Dunaj, 16. maja. »Deutsches Volksblatt« piše, da se poroke hčerke nemškega cesarja v Berolinu ne bo najbrž noben član avstrijskega dvora udeležil ali k večjem nadvojvoda Karol Franc Jožef. — Na Dunaju se govori, da je to v zvezi z dejstvom, da cesar Viljem svojčas ni sprejel predlogov prestolonaslednika Franca Ferdinanda glede rešitve balkanske krize.

TURČIJA VEDNO BOLJ NAVZDOL.

London, 16. maja. »Daily Telegr.« priobčuje ekspozé o turških financah, ki se bodo na pariški konferenci preresale. Najprej bo treba kako urediti dolg Turčije, ki ga je najela za časa tripoliške vojske in ki znaša 500 milijonov frankov, k tem je treba pristeti stare tekoče dolge, okoli 175 milijonov. Kakšen je budgetni deficit Turčije v zadnjih dveh letih, tega še strokovnjaki ne vedo. Letos je gotovo 175 do 200 milijonov frankov velik. Za potrebe bodočnosti, zlasti za izvršitev reformnega programa v Mali Aziji bo Turčija rabila skoraj 1 milijardo. Evropa tega zneska ne more posoditi, ako se ji ne dovoli popolna finančna kontrola, celo nad vojsko, ki se bo pač morala zmanjšati. Zato se bo Turčiji zopet enkrat garantirala integriteta njene posesti.

PRELIMINARNEGA MIRU ŠE ZDAJ NISO PODPISALI.

London, 16. maja. (Reuter.) Bulgarija je svojemu delegatu v Londonu naročila, naj mirovne preliminarije s Turčijo podpiše iz spoštovanja do velenja, ki so izrekle mnenje, da se preliminariji lahko podpišejo, preden vsi delegati dospo v London. Bulgarija ni dala tega naročila svojemu deleg. zato, ker bi stala na drugačnem stališču kakor njene zaveznice. Če se mirovni preliminariji niso še podpisali, je vzrok temu to, ker grški, srbski in črnogorski delegati niso dobili še tozadevnih instrukcij. Po mnenju poslanikov bi takojšnji podpis mirovnih preliminariev ne izključeval tega, da bi delegati pri razpravi o posameznih točkah iste točneje formulirali.

GRŠKI KRALJ DOBI STARO BIZANTINSKO KRONO.

Atene, 16. maja. Grški menihi gore Athos imajo namen, poslati v Atene krono in plašč bizantinskih cesarjev Ivana Zimiskesa in Nikefora Foke. Obe insigniji se nahajata v samostanu Lavri. Plašč, ves iz zlata, tehta 18 ok, krona je obdana od dragih kamnov.

CARJEVO POTOVANJE V BEROLIN.

Peterburg, 16. maja. Po dosedanjih dispozicijah odpotuje car Nikolaj, spremljan od dvornega viceministra kneza Kočubeja in drugih dvornih dostojanstvenikov, v Berolin 20. t. m.

RUSIJA ZA ČRNOGORO.

Peterburg, 16. maja. Minister za zunanje zadeve je predložil dumi račun za podporo, ki jo je Rusija tekom vojske naklajala Črnigori. Račun znaša 2,150.000 rubljev.

FINANČNA KOMISIJA V PARIZU.

London, 16. maja. (Reuter.) Prva seja finančne komisije v Parizu se je preložila na 20. t. m. Na programu so sledeče točke: 1. Prevzete kvote turškega državnega dolga od strani zaveznikov. 2. Prevzete vseh pravic in dolžnosti Turčije glede javnih del in koncesij v osvojenih krajih od strani zaveznikov. 3. Zahteve zaveznikov z ozirom na njihove stroške v vojni. 4. Izmenjava vjetnikov in drugo.

JAGOW.

Dunaj, 16. maja. Nemški državni tajnik za zunanje zadeve Jagow se je danes vrnil v Berolin.

DI SAN GIULIANO PRIDE NA DUNAJ.

Milan, 16. maja. »Secolo« poroča, da bo italijanski minister za zunanje zadeve di San Giuliano v kratkem grofa Berchtolda obiskal.

NATHAN GRE.

Rim, 16. maja. Rimski župan Ernesto Nathan je v seji magistrata izjavil, da mora vsled bolezni demisionirati.

POŽAR.

Inomost, 16. maja. Znani hotel »Jägerhof« v stubajski dolini gori. Cela vas Schönberg je v nevarnosti.

Razne stvari.

Madžarski aristokratje in cesar Viljem. V krogih madžarske aristokracije na Dunaju se pripravljajo za prisego vernosti nemškemu cesarju povodom 25letnega jubileja njegovega vladanja. V Berolin bo odposlana deputacija 100 madžarskih aristokratov, ki bo kronanemu slavljencu izročila pismo in dar.

K umoru v Monakovem se poroča. »Frkf. Ztg.« iz Monakova, da je napadalec Strasser pred preiskovalnim sodnikom priznal, da je nameraval spraviti s poti celo Hertlingovo ministrstvo. Strasser, ki je večino svojega življenja preživel po avstrijskih ječah, je tip umobolnega zločinca.

Velikanski požar je uničil trgovsko palačo Rudolfa Karlstata v Lübecku. Škoda cenijo na en milijon mark. Vsled požara je 300 oseb brez posla.

26 ribičev vtonilo. Jadrnica »Fourment« se je s 26 ribiči pri Izlandu potopila.

Nesreča na morju. Ruski parnik »Voroncov« je zavozil v parnik »Szteyrenyi«, ki je močno poškodovan. Lastnica »Szteyrenyi«, družba Atlantica, je parnik Voroncov zaplenila.

Z agitacije v smrt. Iz Velike Kanije poročajo, da se je v občini Redič obesil tamošnji bogataš Pajo Markovič. Rad bi bil postal občinski sodnik in je po mažarskem receptu prirejal drage pojedine, kjer se je zanj agitiralo. Ko se je z neke take večerje opit vrnil domu — se je obesil. Najbrže je videl, da ne bo izvoljen.

Avstrijska straža zabodla ruskega častnika. Iz Podvolocyske se poroča: V eni minolih noči so trije pijani ruski častniki šli onstran mejnega mostu na izprehod. Enemu njih je padlo v glavo, da je stavil s svojima tovarišema, da bo avstrijsko stražo onstran mostu razorožil in prenesel na rusko stran. Res se je priplazil k avstrijskemu vojaku in mu skušal iztrgati puško. Vojak se je branil s bajonetom in zabodel častnika v srce. Častnik je bil takoj mrtev. »Naprzod« piše, da je bil avstrijski vojak nato kaznovan zato, ker je pustil ruskega častnika preblizu priti.

Kako se dožene temperatura prihodnjega dne. Eno uro pred solničnim zahodom se spodnji konec termometra tesno ovije z mokro krpo kake prave tenke tkanine (muselin ali fino platno) tako, da je kroglica z živim srebrom pokrita. Krpa, ki se preje pomoči v čisto vodo, se lahko priveže z nitjo. Nato se termometer obesi na prosto v senco. Temperatura, ki jo nato pokaže, je srednja temperatura prihodnjega dne, t. j. neovit (suh) termometer bo drugo jutro ob 8. uri kazal v senci isto temperaturo. Ta način vremenskega prorokovanja je v 80 odstotkih vseh slučajev popolnoma zanesljiv. V 20 je pa treba računati z netočnostjo.

Aeroplan proti Zeppelinu. Angleže in Francoze, ki so v velikem strahu pred nemškimi Zeppelini, skuša potolažiti angleški zrakoplovec polkovnik Cody z zafrčadilom, da je aeroplanu zagotovljena zmaga nad Goliatom Zeppelinom. Tako-le bi se postopalo: Kakor hitro bi se zapazil Zeppelin — in zapaziti bi ga bilo lahko, ker je zrakoplov ogromen in se delovanje njegovih motorjev zelo daleč sliši — bi se dvignil v zrak lahni in okretni aeroplan. Sledil bi Zeppelinu v primerni oddaljenosti in se polagoma dvignil nadenj za kakih 500 do 800 metrov. Nato bi svoj tempo uravnal natančno po tempu zrakoplova ter se počasi spuščal nadenj, ne da bi ga kdo s Zeppelinom mogel opaziti. Nato bi pilot z aeroplana spustil na Zeppelina posebno konstruirano na žici pritrjeno bombo, ki eksplodira pri najmanjšem dotiklaju in meče dva in pol metra dolge goreče rakete, končno pa prebije trup zrakoplova. Če prva bomba ne doseže svojega namena, se spusti še druga in tretja in v četrto ure je Zeppelin popolnoma uničen. To da prav dobro vedo tudi na Nemškem in niti ne mislijo na kaka vratolomna podjetja. — Pripomniti moramo, da je polkovnik Cody podal svoje mnenje o aeroplanu in Zeppelinu najbrže prej, predno se je zvedelo, da imajo Zeppelinovi nemški vojni zrakoplovi vrhu trupa veliko ploskev in na njej strelne puške. Tako enostaven bi torej boj med aeroplanom in Zeppelinom nikakor ne bil.

Cerkveni vesnik.

* **Kapucinski red** je razširjen po celotnem svetu in obstoji iz 54 redovnih pokrajin, v katerih živi 5303 duhovnikov.

1122 klerikov, 244 novincev, 2956 bratov laikov, 240 kandidatov in 176 redovnih tretjerednikov. Red ima tudi 41 misijonskih postaj v vseh delih sveta, kjer deluje 698 misijonarjev in 255 laikov. Kapucini imajo sedaj enega kardinala, 6 nadškofov in 16 škofov. Kapucini so pri našem ljudstvu zelo v časti in imajo na slovanskih tleh sledeče samostane: Celje, Lipnica, Krško, Škofjaloka, Celovec, Gorica in Sv. Križ na Vipavskem.

Gospodarstvo.

— **Premovanje govedi** je priredil dne 23. aprila t. l. v Strugah na Dolenjskem deželni odbor. Premovala se je izključno živina članov živinorejških zadrug ribniškega okrožja, in sicer samo enobarveno sivo, oziroma rujavu plemu. Razdelilo se je 34 premij, in sicer 11 za bike, 10 za krave in 13 za telice. Razstavljena živina je bila po občni sodbi komisije in živinorejcev zelo lepa. Posebno so ugajali križevci domačega sivega in montazonskega plemena. Upamo, do smo v tem dosegli uspeh, ki smo ga želeli, in sicer v kratkem času, kar je prištevat gotovo nemalo živemu delovanju ondotnih živinorejških zadrug. Pozornost je vzbudilo, da so prignali živinorejci 26 lepih plemenjakov k premovanju, dokaz, da živinorejci visoko cenijo vrednost in pomen dobrih bikov. Lahko smo zadovoljni, ker to premovanje je nam pokazalo da hitro napredujemo v naši živinoreji. Deželni odbor je v tem oziru ubral pravo pot za kar bo ljudstvo hvaležno.

— **Obrtna zadruga na Bledu.** Dne 25. maja ob 9. uri dopoldne priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni zadr. bolniške blagajne na Bledu-Mlino 3. Vsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, ki je koleka prosta.

— **Sprejem vojaških akademikov.** Za vzgojo vojaško-zdravniških uradnikov se začetkom šolskega leta 1913/14 sprejme 21 aspirantov v c. in kr. živinozdravniško visoko šolo na Dunaju, 10 aspirantov pa na kraljevsko ogrsko veterinaro visoko šolo v Budimpešti kot vojaške veterinarske akademike. Na Dunaju se predava nemško, v Budimpešti ogrsko. Prosilci se morajo obvezati, da bodo 7 let kot vojaški živinozdravniki v armadni službi. Na stroške vojnega erarja se skupno nastanijo, prehranijo, oblečejo in oborožijo in jim ni treba plačati koleginine in ne tako za izkušnje ali za izdelovanje diplom. Mogoče je aspirantom brez vsakih materialnih žrtv izvesti študije in ki lahko dosežejo šaržo stabnega (višjega) živinozdravnika VIII., oziroma VII. činovnega razreda. Prošnjam za sprejem naj se prilože domovnice, krstni listi, dokaz, da prosilec ni oženjen, pravstveno izpričevalo v slučajih, če je od mature preteklo že šest mesecev, izpričevalo o cepilju koz, po kakem vojaškem zdravniku izstavljeno izpričevalo, da je prosilec sposoben za vojaško službo šolska izpričevala zadnjih štirih let polne gimnazije ali realke (osemrazredne realne gimnazije, reformne realne gimnazije ali višje realne gimnazije in izpričevalo o uspešni maturi. Ko postanejo aspiranti živizdravniki, se imenujejo za vojaške nižje živinozdravnike (XI. činovni razred.)

TAMBURAŠKE SKLADBE:

Danci (serenada), za brač I. in II. s spremljevanjem zbora, part. 1 K 20 v.

Vrblje nad morem (primorska pesem za tamburaški zbor), part. 1 K 20 v, 20 vin.

Križpolka, part. 1 K 20 vin.

Na vasi (koračnica), part. 1 K 20 v.

Dobijo se v **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvidena v 24 urah
15	9. zveč.	737,3	15,2	sl. zah.	del. jasno	
16	7. jutro.	735,5	14,1	sl. jug	oblačno	0-6
	2. pop.	734,7	19,8	m. jzah.	"	

Srednja včerašnja temp. 14,8°, norm. 14,0°.

Književnost.

* **Čas**, znanstvena revija »Leonove družbe«. Vsebinska 3. zvezka: Krščanstvo nasproti moderni kulturi. (Franc Tersegav.) Monizem. (Dr. Aleš Ušeničnik.) Stanovanjska zakonodaja. (Dr.

Jure Adlešič.) Cerkevna umetnost na dunajskem evharističnem kongresu. (Dr. Fr. Stelč.) »Začetki slovanske kulture.« I. (Dr. L. Lénard.) Svetovni promet. (Prof. dr. Vinko Šarabon.) Obzorik: Verstvo in kultura: Kam plove-mo? (A. U.) — Leposlovne novosti: Dr. Fr. Detela, Tujski promet. (P. Perko.) — Ljudska izobrazba: J. M. Trunk, Amerika in Amerikanci. (A. U.) — Kulturni listek: A. Askerc, Atila v Emoni. (P. P.) A. Daudet-Zupančič, Sappho. (P. P.) »Veda: Krščanstvo — reklamno podjetje židovstva. (A. U.) »Učitelj-ski Tovariš: Giordana Bruna brezverstvo — krasno. »Slovenski Dom: Evangeliji polni nasprotij. — Literarni zapiski: Prof. J. Jenko o Konstantinu Velikem. (Dr. M. Malnerič.) — Listnica uredništva: O zelo neznanstveni stvari. — Glasnik »Leonove družbe: Novi člani. — »Čas« izhaja kot dvomesečnik. Naročnina 7 kron, za dijake 4 K. Za člane »Leonove družbe« je naročnina plačana z letnino. Naročnina se pošilja na »Leonovo družbo« ali »Čas« v Ljubljani.

Prvoobhajancem se vtisne dan prvega svetega obhajila, ki je najsrečnejši dan celega življenja, najbolj v spomin, če jih na ta dan spominja kak dar v obliki lepe podobe. Tak spomin nek prvega sv. obhajila, umetniško izvršen s primernim napisom v velikosti 28 1/2 x 19 1/2 cm, ki stane samo 15 vinarjev, je na razpolago v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Slika predstavlja Jezusa s sveto hostijo; puščen je tudi prostor za obhajanje in daritljevo ime. Ista slika se dobi tudi pod celuloidom za ceno 80 vin.

Za darila prvoobhajancem priporočamo istočasno tudi knjižice:

»Obiskovanje presv. Rešnjega Telesa.« Otrokom, ki se pripravljajo za prvo sv. obhajilo — po 6 vin.

»Spominek I. sv. obhajila«, 12 vin., vez. 24 vin.

»Podobica sv. Alojzija ali njegova pot v nebesa«, 10 vin., v platnu 20 vin.

12 pange lingua-tantum ergo. Za mešani zbor zložil Fr. Gerbič. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Cena partituri 1 K 80 vin., glasovom po 40 vin.

Ta zbirka spada med najbolj praktične in za naše razmere na deželi najbolj porabne cerkvene napeve. Zloženi so v lahkem, melodioznem, pa vendar cerkvenem slogu, da jih bode z najboljšim uspehom lahko uporabljal tudi tudi mali cerkveni zbor. Ker je zbirka vredna vsega priznanja in priporočila, želimo samo, da nam velezaslužni gospod skladatelj nakloni še mnogo tako porabnih cerkvenih napevov.

Dr. Anton Faist, cerkvene pesmi za mešani zbor, dva zvezka:

I. Velikonočne, binkošne, Marijine, partitura 1 K 50 vin., glasovi po 25 vin.

II. Marijine (šmarnične). Partitura 1 K 80 vin., glasovi po 25 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Te pesmi so jako lahke in blaglasne, ki pa ni v nobenem oziru pri-

št. 1005.

Mestna občina Škofja Loka razpisuje službo mestnega stražnika

z letno plačo 730 kron in pavšalom za obleko in obutev 90 kron.

Priložiti je treba domovinski list, npravnstveno spričevalo in spričevalo dosedanje službe. Prednost imajo dosluženi vojaki.

Prošnja naj se vloži na mestno županstvo

do 5. junija t. l.

Službo je nastopiti 10. avgusta.

Natančnejše informacije daje mestno županstvo.

Mestno županstvo Škofja Loka

dne 13. maja 1913.

siljena. Zato tudi Faistove pesmi ne bodo ostale samo na papirju, temveč se bodo pele povsod, da jih le dobe povodje v roke.

Serravallo
železnato Kina-Vino
Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 8000 zdravniških spričeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

Zahvala. 1516
Povodom prebriske izgube našega ljubljenelega soproga oziroma očeta, brata, strica in svaka gospoda
Ivana Wencajz-a
c. kr. davčnega upravitelja
izrekamo tem potom svojo najto-plejšo zahvalo za vse izkaze globokega sočutja in za darovane prekrasne vence.
Zahvaljujemo se nadalje prečastiti duhovščini, oo. frančiškanom in usmiljenim bratom ter slavni meščanski godbi in prav posebno vel. gg. pevcem za ganiljivo petje ter vel. gg. uradnikom in vsem drugim udeležencem za častno spremstvo.
Kandija-Novo mesto, 5. maja 1913.
Žalujoči ostali.

Sprejme se takoj
učenec
v trgovino z mešanim blagom, poštenih staršev, ter primerno šolsko izobrazbo. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1518.
Malo rabljen pisalni stroj
„Remington X“
(novi model z vidno pisavo)
se proda po zelo nizki ceni. Po-nudbe na upravo »Slovenca« pod „pisalni stroj.“ 1515 (10)

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dož. boln.

Majda
sinoči preselila v večnost.
Pogreb se bode vršil v soboto dne 17. t. m. ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 30, na pokopališče k Sv. Križu. 1533
LJUBLJANA, 16. maja 1913.
I. slov. pogr. zavod Jos. Turk.

Otvoritev

slaščičarne

Slavnemu p. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril popolnoma na novo urejeno
slaščičarno na Kongresnem trgu št. 6.
(Gjudova hiša.)
Postregel bodem kot dolgoleten strokovnjak z najboljšim, vedno svežim pecivom ter si prizadeval cenjene odjemalce kar najbolj zadovoljiti.
Obenem se priporočam slavnim društvom in cenjenim restavraterejem ter jim nudim znaten popust.
Vsa naročila za poroke, krste, nove maše ter razne pojedine izvršil bodem kar najvestneje po najnižji ceni.
Z odličnim spoštovanjem
1517 3
Alozij Dežman.

Otvoritev

slaščičarne

Prvo kranjsko podjetje
za izvrševanje umetnega vezenja
in trgovina ročnih del
J. Repše & I. Jeršek
Ljubljana, Kongresni trg št. 5.
Zaradi velike zaloge se pričeta dela Izvrševanje društv. zastav, trakov po tovarniških cenah prodajo. :: ter vseh cerkvenih paramentov.
Belo vezenje. — Predtiskarija.
Občezneno nizke cene. — Zunanja naročila se točno izvršujejo. — Ugoden nakup priložnostnih daril.

Razpis službe.

Pri Mestni hranilnici ljubljanski se razpisuje mesto

podtajnika

s prejemki IV. čin. razreda hranilničnih uradnikov, to je s temeljno plačo letnih 4000 K, pravico do treh štiriletnic po 400 K in stanarino 1150 K.

Podtajnik more postati jurist z vsemi predpisanimi državnimi izpiti, ki izkaže večletno juridično prakso in je strokovno usposobljen. Ako še ni strokovno usposobljen, se uvrsti v V. čin. razred s temeljno plačo 3200 K, pravico do dveh triletnic po 300 K in stanarino 1000 K ter se šele po zadobljeni zadostni strokovni usposobljenosti, o čemer razsoja ravnateljstvo, uvrsti v IV. čin. razred.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vlagati pri podpisnem ravnateljstvu

do dne 31. maja 1913.

V Ljubljani, dne 15. maja 1913.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

CENTRALA: LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ŠT. 26 (POLEG PLINARNE).

Beton
Zelezobeton
Mostovi
Stropi
Dvorane
Zazidki turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Milni
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

PODRUŽNICE: GORICA, TRST, ZAGREB.